

DRAUGAS

PERIODICALS
OCTOBER 14, 2004
Vol. XCV 95-IEJI METAI THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIO - OCTOBER 14, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-13-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY Nr. 198
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Pagyvėjusi lietuviška veikla East St. Louis telkinyje. BALFO pagalbarai vartantiems. Madison-Vilnius „Sister City“ pokylis. 2 psl.

Paukštelis vis dar ilgisi narvelio. Atsiveikinimo su politiniais nykštukais metas. 3 psl.

Statybininkai kasa Maskvai duobę. Architektų sąjungos 80 m. sukaktis. 4 psl.

„Saulutės“ JAV Rytinio pakraščio atstovai. 5 psl.

Dr. Jono Šalnos poezijos knygos sutiktuves. Šeimos herbas. XI teatro festivalis Čikagoje. 6 psl.

Sportas

* Lietuvos uostamiestyje baigėsi tarptautinis laisvųjų imtynių jaunių turnyras „Mūsų viltys“, kuriame šikart varžėsi 223 sportininkai iš Didžiosios Britanijos, Latvijos, Estijos, Vokietijos, Lenkijos, Suomijos, Rusijos, Moldovos, Slovakijos, Baltarusijos ir Lietuvos. Varžybų nugalėtojais tapo ir trys Lietuvos atstovai. Pirmąsias vietas užėmė trenerio Pavelo Gaišino auklėtiniai broliai Bajurinai iš Vilniaus. 85 kg svorio kategorijoje pirmoji vieta atiteko radviliškietei Justinui Kvetelaičiui (treneris Fiodoras Vladimirovas).

* Keturį pralaimėjimą iš eilės 2005 m. Europos moterų stalo teniso komandiniame čempionate elitinės lygos atrankos varžybose patyrė Lietuvos komanda. Keturių komandų C grupės varžybas svečiuose antradienį Lietuvos komanda 0:3 pralaimėjo grupės lyderiai Vengrijos rinkitei.

* 2004 metų JAV WNBA čempionėmis tapo Seattle „Storm“ krepšininkės, kurios antradienį lemiame finale rungtynėse namuose 74:60 nugalėjo Connecticut „Sun“ komandą bei laimėjo žaidimą iki dviejų pergalių 2:1. 23 taškus nugalėtojomis antradienį — 16 per antrąjį kėlinį — pelnė naujiausia finale serijos žaidėja pripažinta Betty Lennox.

Naujausios žinios

* JAV žydų bendruomenės vadovas kritikuoja Lietuvą per lėtai sprendžiant žydų turto grąžinimo klausimą.

* Trakų nacionaliniame parke — 50 mln. litų.

* Prezidentas šią savaitę spres dėl Konkurencijos tarybos vadovo.

* Lietuvos musulmonai pradės minėti Ramadaną mėnesį.

Valiutų santykis
1 USD — 2.800 LT
1 EUR — 3.452 LT

Darbo partija nori „draugauti“ su Baltarusijos režimu

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Pavojaus signalas, neišmanymas arba politinis žvairumas — taip Vilniuje komentuojami būsimos Darbo partijos parlamento pasisakymai apie draugystę su Baltarusija ir tarptautinės bendruomenės sankcijų prieš Minsko režimą kritika. Darbo partijos kandidatas į Seimo narius Gintautas Bužinskas, jau užsitikrinęs vietą parlamente pagal partijos sąrašą, sukritikavo Europos Sąjungos ir JAV taikomas sankcijas autoritarinio prezidento Aleksandr Lukšašenka režimui. Daugiausiai vietų Seime

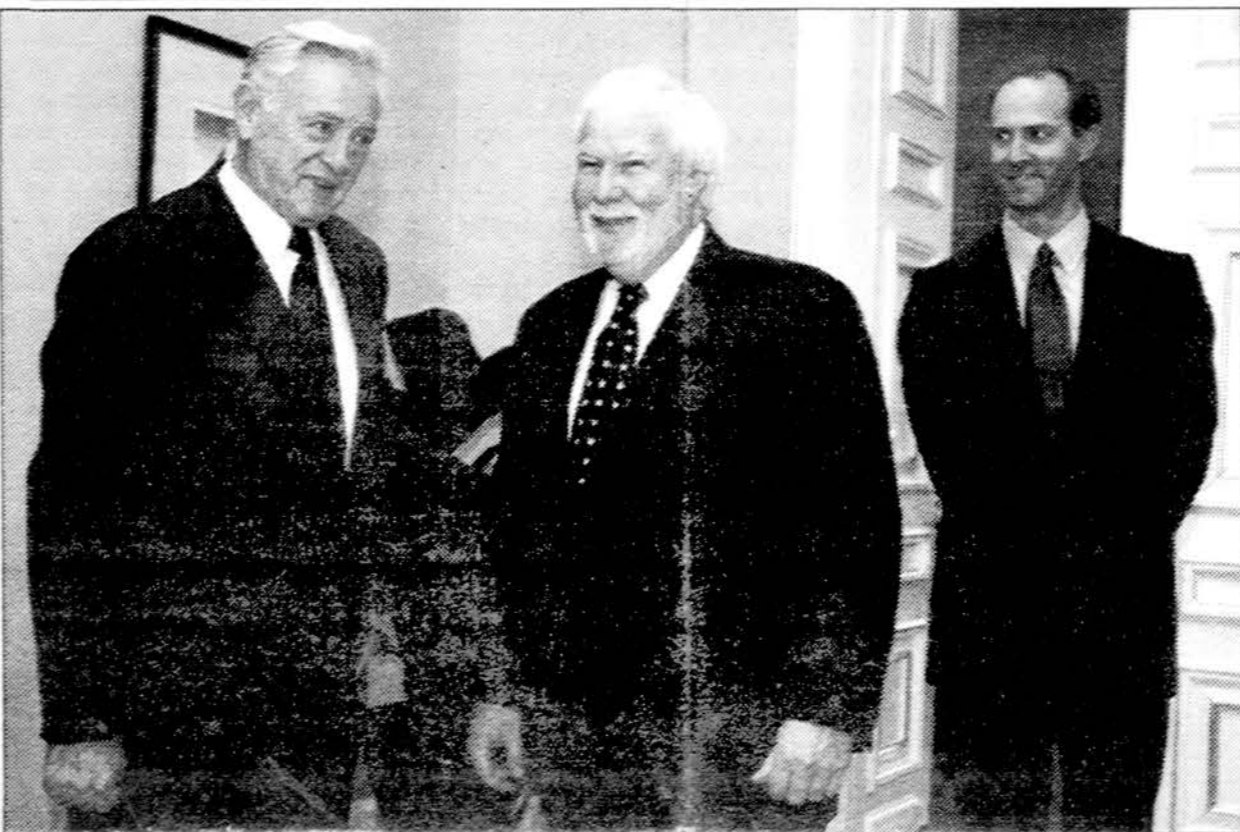
pirmajame rinkimų rate iškovojo Darbo partijos atstovas G. Bužinskas interviu Baltarusijos naujienų agentūrai „BelaPAN“ taip pat pareiškė, kad ginčai turėtų būti sprendžiami dialogu, o ne vienašališkais veiksmais. Lietuvos diplomatomis sukėlė nuostabą tai, kad Darbo partijos atstovai abejoja dėl Lietuvos užsienio politikos tęstinumo praėjus vos kelioms dienoms, kai svarbiausios politinės partijos, tarp jų — ir Darbo, pasirašė ji užtikrinantį susitarimą. Užsienio reikalų ministerijos aukštas pareigūnas interviu pažymėjo, kad Lietuvos narystė

Europos Sąjungoje ir NATO reikiama, jog Lietuva ne tik įtakojama šiuo organizacijų užsienio politika, bet ir turi laikytis nuostatų, kai dėl jų jau yra sutarta. Lietuvos Seimo ryšių su Baltarusijos 13-ojo šaukimo Aukščiausiąja Taryba ir demokratiniomis jėgomis grupės pirmininke Rasa Juknevičienė perspėja, kad deklaracijos apie draugystę ryšius su dabartine Baltarusijos administracija reikėtų tiesioginę paramą prezidentui A. Lukšašenka prieš šį referendumą, kuris vyksiantis referendumą dėl jo prezidentavimo kadencijų pratęsimo bei visų tos šalies de-

mokratinių jėgų išdavystę. Anot R. Juknevičienės, Darbo partijos atstovai pasisakymais rodo „politinį žvairumą ir dviveidžiškumą“, turint galvoje šios partijos vadovo skelbiamą norą stiprinti ryšius su euroatlantinėmis organizacijomis. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto direktorius Raimundas Lopata tuo tarpu retoriškai klausia, „ar tai tik atsitiktinumas, kad vos patekę į Seimą, Darbo partijos atstovai jau pradeda komentuoti tokius dalykus, kurių prasmės gal net nesuvokia“.

Darbo partija save reklamavo kaip naują prekę

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Per mėnesį iki Seimo rinkimų didžiausi Lietuvoje televizijos kanalai vien politinės reklamos transliacijai skyrė iš viso apie 20.6 valandas, o Darbo partijos reklamos apimtys buvo beveik 250 kartų didesnės nei Tėvynės sąjungos. Žinovų teigimu, daugiausiai rinkėjų balsų per spalio 10 dieną vykusius Seimo rinkimus gavo Darbo partija ir jos vadovas Viktoras Uspaskichas savo reklamai pasinaudojo plataus vartojimo produkto pristatymo strategija. Pagal „TNS Gallup“ vykdytą TV metrų tyrimą, apimančią laikotarpį nuo rugsėjo 10-osios iki paskutinės agitacijos skirtos spalio 8 dienos, Darbo partija pateikė 8.2 valandos vaizdo reklamas. Tuo tarpu Tėvynės sąjunga save televizijoje reklamavo vos 5 minutes. „Būdamas visiškai nauja, Darbo partija savo reklama modeliavo pagal plataus vartojimo produkto įvedimo į rinką strategiją“, sakė reklamos sklaidos agentūros „Mediacom“ projektų vadovė Romualda Stragiene. Pasak jos, buvo sukurtas aiškus prekės ženklas, iš pradžių rinkėjams buvo pateiktos intriguojančios reklaminės užuominos, pagal kurias vėliau buvo atpažįstama pati partija. „Toliesnė reklama buvo skirta išryškinti teigiamas partijos savybes, apibrėžė ją kaip prekę, kuri reikalinga kiekvienam“, sakė R. Stragiene. Tik kelias minutes reklamai per televiziją skyrusi Tėvynės sąjunga rodė 3 reportažus. „Tėvynės sąjunga buvo būtent ta partija, kuri siūlė uždrausti politinę reklamą televizijoje. Galima numanyti, kad iš anksto paruoštoje jų rinkiminės agitacijos strategijoje televizijos reklama buvo išmesta tam atveju, jei siūlomas įstatymas būtų priimtas“, sakė R. Stragiene. Jos teigimu, Tėvynės sąjungos vienas iš privalumų buvo aiškios savo pozicijos demonstravimas. „Tai vienintelė partija, konkrečiai nurodžiusi, kad niekada nesijungs su Darbo partija. Tokia pozicija sukėlė žinias klaidos susidomėjimą, ir Tėvynės sąjungos atstovai buvo dažnai kviečiami į televizijos debatų laidas kaip pagrindiniai Darbo partijos priešininkai“, sakė R. Stragiene. Antrąją vietą Seimo rinkimuose užėmė A. Brazauskas ir Nukelta į 5 psl.

Prezidentas Valdas Adamkus (k) priėmė Amerikos žydų komiteto rabiną Andrew Baker. Susitikime aptarti žydų bendruomenės Lietuvoje reikalai. Svečias išreiškė viltį, kad Lietuvos Vyriausybė netruks priimti įstatymą, leidžiantį grąžinti religinių bendruomenių turta. Mykolas Ambrazo (ELTA) nuotr.

V. Adamkus neatmeta politinių staigmenų galimybes

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus teigia dar nesvarstantis politinės ateities scenarijų, tačiau neatmeta galimybes, kad po Seimo rinkimų antrojo rato gali būti staigmena. Interviu dienraščiui „Kau no diena“ prezidentas teigė, kad naujasis Seimas bus Lietuvos gyventojų pažūros ir partinė sistema atspindys. „Nemanau, kad jame bus kurios nors vienos partijos per-

svara, leidžianti diktuoti savo valią kitiems galimiems partneriams. Taip pat nematau galimybių, kad kuri nors viena partija apsieitų be susivienijimų būsimajame Seime“, sakė šalies vadovas. Paklaustas, ar įmanoma vadinamoji „vaivorykštės“ koalicija, V. Adamkus sakė, kad „galimybes politikoje niekada nematome prognozuojamos“. „Esu ištikinys, kad Lietuvoje tokios neprognozuojamos

situacijos gali susidaryti. Tie, kurie šiandien tarp savęs nesikalba, dėl kokių nors priežasčių gali pateikti mums staigmenų“, pabrėžė prezidentas. V. Adamkus teigė, kad po antrojo rato pokalbiui dėl Vyriausybės formavimo jis pasikviesiantis daugumą laimėjusių politinę jėgą. Prezidentas teigė, kad dabartinė Vyriausybė įrodė, kad yra stabiliausia dabartinės Lietuvos istorijoje.

Prezidentas nepritaria statyboms Kuršių nerijoje

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus trečiadienį per savo atstovo pareiškė kategorišką „ne“ unikalų kraštovaizdį galinčioms sujaukti statyboms Kuršių nerijoje. „Prezidentas griežtai nusistatęs prieš urbanizacijos plėtrą ir aktyvią veiklą UNESCO saugomoje Kuršių nerijoje“, po susitikimo su Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generaline sekretore Asta Dirmaite ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos vadove Rūta Baškyte sakė prezidento atstovė spaudai Rita Grumadaitė. Prezidento patarėjos Halinos Kobleckaitės teigimu, prezidentas jau prieš kelis metus išsakė savo neigiamą nuostata bet kokios pusiausvyros griovimo Kuršių nerijoje atžvilgiu. Surengti susitikimą, R. Grumadaitės teigimu, prezidentas paskatino gauti nerimą keliantys ženklai apie ketinimus plėtoti urbanizacinę veiklą Kuršių nerijoje. Kuršių nerija, besidriekianti Lietuvos ir Kaliningrado srities teritorijose, 2000 metais buvo įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo objektų sąrašą.

UNESCO saugomas Baltijos pajūrys. Juozas Baltiejaus (ELTA) nuotr.

A. Dirmaite teigė, kad Lietuva įsipareigojo išsaugoti ir paveldo sąrašą įtrauktą kraštovaizdį toki, koks jis buvo įtrauktas. Jos teigimu, reikėtų valstybiniu lygiu nuspręsti, kad tiltas

ir Kuršių nerija nebūtų statomas. „Priešingu atveju mus pačius išbrauks ir įrašys į gėdos sąrašą“, teigė UNESCO komisijos generalinė sekretorė.

D. Grybauskaitė tinkama būti ES biudžeto ir finansų komisare

Briuselis-Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Lietuvos į Europos Komisiją deleguota buvusi finansų ministrė Dalia Grybauskaitė tinkama būsimus penkerius metus būti atsakinga už Europos Sąjungos biudžetą ir finansus, nutarė Europos Parlamento (EP) Biudžeto komitetas. Tai teigiama EP pirmininkui Joseph Borell Fontelles nusiųstame minėtojo komiteto laiške, kuriame pateikiami rugsėjo 28-ąją Briuselyje vykusių paskirtųjų Europos Komisijos narių viešųjų klausymų vertinimai. „Komiteto politinės grupės mano, kad ponis Grybauskaitė turi šio darbo politinį jausmą, atitinka už finansų programinių sudarymą ir biudžetą atsakingam EK komisarui keliamus reikalavimus. Apibendrinant, paskirti komisarė sudarė įtikinamą išpūdį, jog asmeninėmis ir profesinėmis savybėmis ji tinkama ir yra pati linkusi užimti pasiūlytas aukštas pareigas“, rašoma EP Biudžeto komiteto laiške. Komitetas, be kita ko, pa-

Dalia Grybauskaitė Europos Parlamente. EP-Eltos nuotr.

žymi, kad D. Grybauskaitė pademonstravo akivaizdžius derybininkės įgūdžius ir technines žinias, būtinas darbu su dėtina finansų sektoriuje. Komiteto nariai vis dėlto pastebi pasigėdę „aiškumo dėl jos pasiryžimo sustiprinti bendradarbiavimą su Europos Parlamentu“. Numatyta, kad D. Grybauskaitė nuo lapkričio 1 dienos darbą pradės naujos sudėties portugalų Jose Manuel Durao Barroso vadovaujamoje Europos Komisijoje.

Lietuva yra viena konkurencingiausių naujųjų ES narių

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Lietuva yra viena iš patraukliausių verslui naujųjų Europos Sąjungos narių — ekonomikos konkurencingumu ji nusileidžia tik Estijai, Maltai bei Slovėnijai, rodo Pasaulio ekonomikos forumo skelbiamas šalių konkurencingumo indeksas. Trečiadienį pranešta, kad Lietuva pagal konkurencingumo indeksą 2004 m. yra 36-oje vietoje iš 104 šalių. Estija užima 20-ą, Malta — 32-ą, o Slovėnija — 33-ą poziciją. Lietuva konkurencingumu šiemet taip pat lenkia ir dvi senąsias ES nares — Graikiją ir Italiją (atitinkamai 37-a ir 47-a vietos). Šiemet, kaip ir pernai, Lietuva konkurencingumu lenkia derybų dėl prisijungimo prie ES pakviestas Bulgariją (59-a vieta), Rumuniją (63-a vieta) ir Turkiją (66-a vieta) bei vieną iš pagrindinių savo užsienio prekybos partnerių Rusiją (70-a vieta). Šalių augimo konkurencin-

gumo indeksas nustatomas Pasaulio ekonomikos forumo atliekamo tyrimo metu, apklausančių verslo vadovus ir vertinančių ekonominį konkurencingumą pagal tokius kriterijus, kaip technologijos, valstybės institucijų darbo kokybė ir makroekonominė aplinka. Pagal visus šiuos tris rodiklius Lietuva šiemet nusileidžia Estijai, tačiau lenkia Latviją. Pagrindinėmis kliūtimis, trukdančiomis verslui Lietuvoje, nurodytas mokesčių dydis, biurokratija, mokesčių reguliavimas bei kyšininkavimas. Vertinant Lietuvos valstybės institucijų darbo kokybę prasciausiai įvertinta organizuoto nusikaltamumo lygis bei teismų nepriklausomybė. Didžiausią konkurencingumo indeksą šiemet turi Suomija, už jos rikiuojasi JAV ir Švedija. Šiemet, palyginti su 2003 m., šių valstybių vietos nepakito. Prasciausiai įvertinimus šiemet pelnė Bangladešas, Angola ir Čadas.

Nužudymu įtariamieji lietuviai nori stoti prieš Švedijos teismą

Vilnius, spalio 13 d. (ELTA) — Garsios Švedijos psichologės Helen Bering nužudymu įtariamieji lietuviai Vidmantas Varkalis ir Gintarė Bakšaitytė trečiadienį raštu patvirtino savo sutikimą, kad jie būtų išduoti Švedijai. Sutikimas oficialiai išformintas Generalinėje prokuratūroje, kur įtariamuosius apklausė Tarptautinių ryšių ir teisinės pagalbos skyriaus prokurorė Meilutė Mejerienė. Rašytinis sutikimas paspartina teisinę įtariamųjų išdavimo procedūrą. Įprasta tvarka ji būtų galėjusi tęstis iki dviejų ar net trijų mėnesių. Kaip sakė prokurorė M. Mejerienė, į Vilniaus apygardos teismą dėl V. Varkalio ir G. Bakšaitytės išdavimo bus kreiptasi per keletą artimiausių dienų. Šis teismas, gavęs prokuratūros prašymą, posėdį dėl minėtų lietuvių išdavimo pagal Baudžiamojo proceso kodeksą turi surengti per tris dienas. Kaip jau skelbta, praėjusią

savaite Vilniaus miesto 1-osios apylinkės teismas leido 58 paroms suimti 20-metę Kūno kultūros akademijos studentę Gintarę Bakšaitytę ir 37 metų kauniečių Vidmantą Varkalį. V. Varkalis ir G. Bakšaitytė per apklausas prisipažino, kad rugpjūčio 18 d. nužudė Švedijos pilietę ketindami apiplėšti. Lietuvos ir Švedijos įstatymai numato vienodo griežtumo didžiausias bausmes už tyčinį kito žmogaus nužudymą dėl savanaudiškų paskatų — tai laisvės atėmimas iki gyvos galvos. Tačiau pagal Švedijos įstatymus tuo atveju, jeigu nusikaltimo vykdymo metu nebuvo žmogaus mirties, galima didžiausia bausmė yra 20 metų laisvės atėmimas. Ši išlyga galėtų būti taikoma G. Bakšaitytei, jeigu Švedijos teismas ją pripažintų nusikaltimo vykdytoja, o ne bendrininke. Jei jos vaidmuo nusikaltime bus įvertintas kaip bendrininkės, ji gaus dar švelnesnę bausmę.

LIETUVIŲ TELKINIAI

EAST ST. LOUIS, IL

DARBO DIENOS GEGUŽINĖ

Rudenį artėjant, regis, nėra nė vieno, kuris netroškėtų pasinaudoti vėlyvos vasaros metu visuotiniai švenčiama Darbo diena susibūrimui gaminti, subėgimui krūvon ir pasidalinimui prabėgusios vasaros džiaugsmams bei pasiguosti išgyventa nesėkme.

Jau 37 metai, kai Virginijos ir Zigmo Grybinų, priekiniame kieme, iškyla JAV ir Lietuvos vėliavos, atkreipiančios dėmesį atvykstančių svečių, na, o taip pat pravažiuojančių keliauninkų. Ši graži tradicija, suaruota LB-nės apylinkės valdybos, nepraleista nė šiemet.

Nors iš pat ryto padangė buvo debesuota, bet pakvietimuose buvo paakinta, kad gegužinės įvyks, esant bet kokiam orui. Jau ne kartą slėpėmės nuo blogo oro erdviame garaže, taigi ryžomės ir šį kartą, esant reikalui, juo pasinaudoti.

Pagal tradiciją, pagrindinį patiekalą, dešras ir kopūstus, paruošia šeimininkas, kava aprūpina šeimininkė, o dalyviai susineša visa kita, kas tinka prie dešrų ir kopūstų, priedo ir mėgstamus saldumynus. Visa-

da kas nors iškepa visų mėgstamą kugelį.

Gegužinė susirinko gražus būrys lietuvių ir draugų. Akademinis jaunimas pasiėmė ant savo pečių visus fizinius pasirošimo darbus, o, gegužinei pasibaigus, ir į pirmąją būti atstatymą. Pagyvenusieji tuo jų prisidėjimu yra labai patenkinti, nes jau ne jų jėgoms tampyti stalus ir kėdes. Taip, lietus suvarė visus į garažą, bet ir jame buvo jauku, linksma, patogiu. Džiaugėmės, valgydami lietumi neatmestą maistą ir užsigėrdami pačių pamėgtais gėrimais. Seserys akademikės, Joana ir Jolanta, pavaišino visus jų pačių gaminta gėrimais.

Padarytom išlaidom padengti leidžiamieji loterijon pakuotas dovanas. Paprastai jų būna keletas ir bent viena labai patraukli. Tokia loterija apmoka visas išlaidas ir dar pelno palieka, todėl apsieiname be jėgimo mokesčių ir įkyraus pinigėlio medžiojimo. Svečiai visada džiaugiasi ir jautia susirinkę lyg pas savo gimines.

Zigmas Grybinas

GERA PASIGIRTI, REIKIA IR PASIGUOSTI

Skaitant spaudoje apie apgailėtina Bostono lietuvių bažnyčios likimo žaismą, o ir kitų mūsų pinigais bei prakartų statytų bažnyčių uždarymus, pajutau norą pasidalinti su „Draugo“ skaitytojais Nekalto Prasidejimo bažnyčios East St. Louis iki šiol lydejusio pasisekimo džiaugsmams.

Pradėsiu nuo paskutiniojo lietuvių kunigo Juozo Balčiūno, OFM, išvykimo Floridos misijų parapijos.

Kunigas Balčiūnas mūsų parapijai buvo „paskolinimas“ lietuvių pranciškonų vienuolių visai trumpam laikui, bet taip jau reikalai susidėjo, kad jis mūsų parapiją vedė ir jai tarnavo ištisus dvylika metų. Ar jis pas mus buvo laimingas nežino nė vienas parapijietis, visgi visi žino jo pasiilgimą vandenyno platumos ir jame plaukiojančių žuvų. Kunigas Juozas buvo ne tik aistringas sielų, bet ir žuvų meškeriotojas. 1992 metų žiemą visų parapijiečių buvo liudnai išgyventas pranešimas, kad pagaliau jo „paskolinimo“ terminas baigėsi, kad jis keliamas į St. Pete's Beach misijų parapiją.

Atvykęs klebono kabinetan, vyskupas Keleher susirūpinusiems aktyvesniems parapijiečiams pareiškė, kad mūsų parapijai ekisrišias pensininkus kunigus aukoti šv. Mišias tik sekmdieniais. Patikėtiniui pasiteiravus apie parapijos turtą, vyskupas atsakė, kad diezeija, į mūsų turtą nesikesina, juo galime naudotis kaip tinkami. Paklausus apie likimą tautiniais motyvais sukurtą bažnyčios dekoracijų, jis ir vėl užtikrino, kad mes patys turėsime dėl jų apsispręsti. Čia klausimas buvo keltas dėl V. K. Jonyno puikųjų vitražų, V. Kašubos skulptūrų ir Vėbros medžio dirbinių. Visi džiaugėmės suteikta sprendžiamąja galia dėl šio ypač brangaus lietuviško kultūros paveldo.

1995 metais, švėsdami parapijos gyvavimo pirmąjį šimtmetį, jau turėjome kitą vyskupą, Wilton Gregory. Džiugių iškilnių metu naujasis vyskupas buvo patikėtiniuo užklaustas, kokios ateities gali tikėtis mūsų mažutė parapija. Vyskupas labai trumpai atsakė: „Ją turėsite tol, kol jums jos reikės!“ Trisdešimt to meto parapijiečių iš tiesų džiugavo išgirdę tokį savo vyskupo pareiškimą.

Štai jau beveik trylika metų, kai sekmdieniais meldžiamės savo gražioje bažnyčioje,

aptarnaujami labai nuosirdžių amerikiečių kunigų — pensininkų. Tiesa, šv. Mišios yra laikomos anglų kalba, pamokslai sakomi irgi angliškai, bet giedame pusę giesmių lietuviškai, kitą pusę — angliškai. Patikėtinis ir reikalų vedėjas lietuvis, tai visa lietuviška veikla ir toliau vyksta be jokių varžymų.

Parapijos salės durys mums visada atviros. Oficialiame parapijos pavadinime minimas jos lietuviškumo faktas.

Per trylika metų nuostoliai žmonėmis dideli. Šiuo metu teurime 19 „dušelių“. Tie iškeilavusieji ne savo noru pasitraukė iš mūsų sąrašų, bet buvo pasikviesti Kūrėjo artumon. Visa tai matydami, laikas nuo laiko pasitikiname pas vyskupą dėl mūsų ateities. Jis gi savo seną formulę kartuoja: ją turėsite tol, kol jums jos reikės.

Drovu sakyti, bet per tą trylika metų mes nematėme mūsų lietuviškų sielų ganytojų ir ne tik nematėme, bet ir žodžio iš jų neišgirdome, tarytum toji lietuviškoji parapija jau trylika metų uždaryta. Norėdami užtikrinti saugią ateitį mūsų meniniams turtams, rašėme ir Bendruomenės vadovybei, bet nė pypt ir iš ten. Tik Lemonto PLC atsiuntė delegaciją apžiūrėti kuo giriamės. Ir jiems patiko. Tų meninių turtų ir jie norėtu, bet tučiuojau. O mūsų parapijiečiai nori ir toliau melstis gražiojoje bažnyčioje iki pagaliau neįstengsime apsimokėti savų sąskaitų ir tuo pačiu uždarysime.

Daznai į mus kreipiasi kitų religinių bendruomenių atstovai, teiraudamiesi, ar savo bažnyčios neparduodame. Jie pastebi, kad automobilių passtatymo aikštėje sekmdieniais labai mažai ir daro išvadą, kad mes vos bedūsaujame. Pirkimo entuziastas siunčiame pasiūlymą į diezeiją, kur jie atsiima į iki šiol dar visi tvirtą nusistatymą: kol jiems reikia, tesimeldžia savoje šventovėje.

St. Clair County Historical Society pripažino mūsų šventovę istoriniu objektu ir spalio 17 dieną jos atstovams bus įteikta memorialinė lentelė iškilmingame posėdyje šios organizacijos patalpose Belleville mieste. Patys parapijiečiai kitais metais planuoja švėsti parapijos 10 metų gyvavimo sukaktį.

Parapijos patikėtinis, reikalų vedėjas ir vargonininkas Zigmas Grybinas

Buvęs St. Louis LB apylinkės pirmininkas Zigmas Grybinas su dabartine pirmininke Danute Lasky. George Brown nuotrauka.

KULTŪRŲ IR TIKĖJIMO FESTIVALIS

Belleville miesto pakraštyje katalikų diezeija yra įkūrusi Marijos šventovę, pavadintą Our Lady of the Snows. Jau nebe pirmi metai, kai tos šventovės ribose yra rengiami etninių kultūrų ir tikėjimų festivaliai, į kuriuos sukviečiamos plačiausių apylinkių etninės grupės. Vieni čia atvyksta parodyti savo kultūrinius lobius, kiti gi uždirbti savo organizacijoms lėšų, parduodant tautinį maistą, ar rankdarbius.

Įdomiausia, kad jau antri metai yra pristatomi net amerikiečių kunigų — pensininkų. Tiesa, šv. Mišios yra laikomos anglų kalba, pamokslai sakomi irgi angliškai, bet giedame pusę giesmių lietuviškai, kitą pusę — angliškai. Patikėtinis ir reikalų vedėjas lietuvis, tai visa lietuviška veikla ir toliau vyksta be jokių varžymų.

Parapijos salės durys mums visada atviros. Oficialiame parapijos pavadinime minimas jos lietuviškumo faktas.

Per trylika metų nuostoliai žmonėmis dideli. Šiuo metu teurime 19 „dušelių“. Tie iškeilavusieji ne savo noru pasitraukė iš mūsų sąrašų, bet buvo pasikviesti Kūrėjo artumon. Visa tai matydami, laikas nuo laiko pasitikiname pas vyskupą dėl mūsų ateities. Jis gi savo seną formulę kartuoja: ją turėsite tol, kol jums jos reikės.

Drovu sakyti, bet per tą trylika metų mes nematėme mūsų lietuviškų sielų ganytojų ir ne tik nematėme, bet ir žodžio iš jų neišgirdome, tarytum toji lietuviškoji parapija jau trylika metų uždaryta. Norėdami užtikrinti saugią ateitį mūsų meniniams turtams, rašėme ir Bendruomenės vadovybei, bet nė pypt ir iš ten. Tik Lemonto PLC atsiuntė delegaciją apžiūrėti kuo giriamės. Ir jiems patiko. Tų meninių turtų ir jie norėtu, bet tučiuojau. O mūsų parapijiečiai nori ir toliau melstis gražiojoje bažnyčioje iki pagaliau neįstengsime apsimokėti savų sąskaitų ir tuo pačiu uždarysime.

Daznai į mus kreipiasi kitų religinių bendruomenių atstovai, teiraudamiesi, ar savo bažnyčios neparduodame. Jie pastebi, kad automobilių passtatymo aikštėje sekmdieniais labai mažai ir daro išvadą, kad mes vos bedūsaujame. Pirkimo entuziastas siunčiame pasiūlymą į diezeiją, kur jie atsiima į iki šiol dar visi tvirtą nusistatymą: kol jiems reikia, tesimeldžia savoje šventovėje.

St. Clair County Historical Society pripažino mūsų šventovę istoriniu objektu ir spalio 17 dieną jos atstovams bus įteikta memorialinė lentelė iškilmingame posėdyje šios organizacijos patalpose Belleville mieste. Patys parapijiečiai kitais metais planuoja švėsti parapijos 10 metų gyvavimo sukaktį.

Parapijos patikėtinis, reikalų vedėjas ir vargonininkas Zigmas Grybinas

žodžiu supažindina suinteresuotuosius su jų įsitikinimais. Šiemet čia dalyvavo net 16-kos religijų atstovai, o jų tarpe buvo hindusai, budistai, žydai, muhametonai ir gausus būrys krikščioniškųjų protestantų. Visa tai vyko, katalikiškai vielesnolijai vadovaujant ir globojant, Marijos šventovėje!

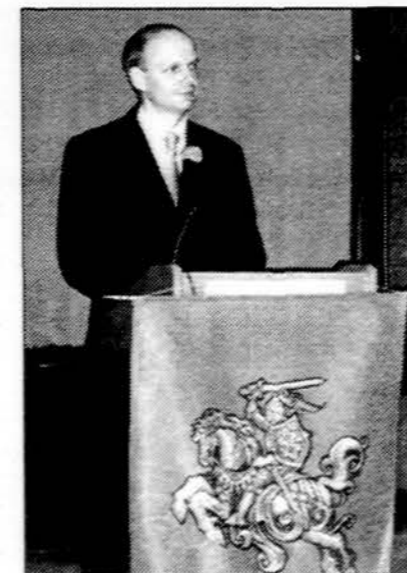
Ir lietuviai turėjo, savo liaudies meno pavyzdžiu, įvairiais medžio drožiniais apkrautą stalą. Tarp smulkesnių darbų trys didžiuliai koplytstulpiai, padaryti Zigmo Grybino, patraukė daugelio parodų lankytojų akis. Anot stalo gulejo dar ir lietuviškos spaudos pavyzdžiai, Lietuvos vaizdų albumai, kuriuos mėgo pavartyti,

niekad Lietuvos nematę, lietuviškos kilmės lankytojai. Tai buvo puiki proga susitikti su savo šaknimis besidominčiais, lietuviškai nekalbančiais lietuviams. Džiugu buvo pasikalbėti ir su neseniai „Drauge“ paminėtu Pasknakičio palikuoniu George Brown.

Kasmet lietuvių parodėlė yra ruošiamą L. Bendruomenės vardu ir tai ne vienintelė vieta, kurioje lietuviškoji kultūra yra pristatoma. International Institute, Minority Advocacy Coalition ir daugelio kitų kviečiamas Zigmas niekada neatsisako prisidėti.

Zigmas Grybinas

MADISON — VILNIUS „SISTER CITY“ KASMETINIS POKYLIS

Pokylis svečius sveikina LR gen. konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius.

Šių metų birželio 15 d. Madison Vilnius Sister City (MVSC) organizacija kasmetiniu pokyliu paminėjo penkioliktosios organizacijos veiklos metus. Šventė vyko Madison širdy — University of Wisconsin Memorial Union. Jubiliejiniam įvykiui buvo parinkta ir dalyvių papuošta viena iš gražiausių Memorial Union salių — Tripp Commons. Ši salė turi terasą su puikiu

vaizdu į Mendota ežerą. Į pokylį susirinko apie 60 žmonių, dauguma jų iš Madison ir jo apylinkių. Atvyko vyresni ir jaunesni, su šeimom ir be, lietuviai, Amerikos lietuviai bei amerikiečiai. Buvo pakviestas ir, mielai sutikęs atvykti, dalyvavo generalinis Lietuvos konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius.

Šventę pradėjo ir MVSC organizacijos praeiti nuveiktus darbus apžvelgė prezidentė Daina Zemliauskaitė-Juozevičienė.

MVSC prezidentė Daina Zemliauskaitė-Juozevičienė.

Visi dalyviai susidomėję klausėsi gerbiamo konsulo pranešimo „Lithuania enters the 21st Century“. Lietuvos vieta ir rolė išsiplėtusioje Europos Sąjungoje ir NATO; Lietuvos ekonominis augimas; Lietuvos-JAV santykiai; — tai tik dalis įdomių ir aktualių klausimų bei problemų, paliestų gerbiamo konsulo Arvydo Daunoravičiaus kalboje.

Buvo skaniai vaišinamasi ir smagiai bendraujama tarpusavyje. Renginio pabaigoje įvykusių MVSC komiteto rinkimų ir loterija nebuvo apsiribota. Visi dalyviai turėjo galimybę aplankyti dvi šalia Memorial Union vykusias parodas. Viena iš jų buvo Amerikos lietuvių Audriaus Pliplio kompiuterinės grafikos/montažų darbų paroda. Įdomus, originalus, spalvingi kūriniai! Audrius yra neurologas Northwestern ligoninėje Čikagoje.

Ateinančių metų pokylis vėl planuojamas birželį.

Gediminas Vidugiris

Pokylis svečiai (iš kairės): Daina Zemliauskaitė-Juozevičienė, Floyd Tefft, A. Daunoravičius, Gediminas Vidugiris, Jolanta Vidugiriene, Jonas Juozevičius.

DRAUGAS (USPS-161000) THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	\$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorių — Valentinas Krumpis
Moderatorių — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūria. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.
El-pastas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St., Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C. VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kaišbarne lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sls. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS—SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviškas sutarimo darbas už prenumeratą kainą.
Sutarimu kalbės anglškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

JONAS V. PRUNSKIS, MD TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Treatment Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, vežio, sužeidimų darbotvėje bei kt. vietų skausmo gydymo specialistai
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Eg Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

„DRAUGO“ SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500

ARAS ŽLOBA, M.D. AKIU LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Tytuvėnuose susitikę du JAV rytinio pakraščio menininkai: Judita Žilūtė-Clow ir Pranas Lapė. Dail. Lapė yra sugrįžęs gyventi i tėvynę. Judita žymi New Yorke bei Vermonte savo menu.

LOS ANGELES, CA

BALFAS — NENUILSTAMA PAGALBA VARGSTANTIEMS TAUTIEČIAMS

Šiuo metu dalies Lietuvos gyventojų ekonominė padėtis dar nėra gera, o daug tautiečių išgyvena tiesiog beviltiškai kritiškas dienas — daugybę bedarbių šeimų su mažamečiais vaikais, pagalbos reikalingi, tėvų apiešti vaikai ir našlaičiai, ligoti seneliai.

Šiais metais BALFas švenčia 60 metų veiklos sukaktį. Kai kurie iš mūsų dar prisimename mums BALFo suteiktą paramą. Bukime dosnūs, remkime BALFo kilnius ir prasmingus darbus. Spalio mėnuo — aukų rinkimo BALFui laikas.

Pranešame, kad 2004 metų lapkričio 7 dieną, sekmdienį, 12 valandą įvyks BALFo metinis renginys Los Angeles lietuvių parapijos salėje. Meninė

dalį atliks Los Angeles Vyrų kvartetas ir Raimonda. Po programos — skanus pietus.

Aukojantiems 100 dolerių ar daugiau, duodami du garbės bilietai. Stalus prašome užsisakyti pas Angelę Nelsienę, 714-526-3648, Laimį ir Aldoną Venckus 310-393-2803, Arvydą ir Aldoną Kudirkas 818-248-5180. Aukas siųsti E. Vilkui, 23912 Via Onda, Valencia, CA 91355. Čekius rašyti: United Lithuanian Relief Fund of America.

Už jūsų dosnumą iš anksto dėkojame, ir iki pasimatymo renginyje.

Vytautas Šeštokas
BALFo Los Angeles skyriaus valdybos vardu

ATSISVEIKINIMO SU POLITINIAIS NYKŠTUKAIS METAS?

ANDRIUS NAVICKAS

Pirmo rinkimų rato rezultatai tarsi negali būti vadinami netikėtiais. Nebent tiems, kurie su mažųjų politinių partijų vadais kartojo, jog netiki jokiomis sociologinėmis apklausomis, ar tiems taktivistams, kurie, skambindami į laidas, laikraščius ar televizijų apklaušas, stengėsi kilstelėti mylimą sąrašą ir viršų. Rinkimai — griežčiausia sociologinė apklausa. Aišku, galima dabar spėlioti, kas būtų buvę, jei rinkimuose dalyvautų gerokai daugiau rinkėjų. Tačiau kvaila mosuoti kumščiais po mušio. Tiesa, dar yra antrasis ratas, kuris turės didžiulę įtaką busimam politiniam kraštovaizdžiui, bet jame dalyvaus toli gražu ne visos politinės partijos.

Ziniasklaidos dėmesys šandien sutelktas į nugalėtojus. Jie ginčijasi dėl busimos sąjungos, matuojasi dar nepasitūsus Vyriausybės narių mandatus. Tačiau ne mažiau svarbu įdėmiau pažvelgti ir į likusius už

Parlamento durų.

Daug kalbama apie tai, kad rinkimus laimėjo naujai susikūrusi partija. Nepaisant to, šie rinkimai gali tapti svarbiu partinės sistemos konsolidacijos etapu. Tikėtina, kad po keturių metų rinkimų kampanijoje dalyvaus kur kas mažiau partijų. Galima piktintis, jog valstybė pinigais dalija tik politiniame gyvenime iššaknijusius partijos, tačiau ne mažesnis pasityčiojimas iš mūsų, bandančių susigaudyti politiniame gyvenime, kai kiekvienas kitas neprietas politikas lipa ant partijos vado backos. Tautininkams, Tautinei partijai „Lietuvos kelias“ verta pagalvoti apie savo vietą stipresnėse partinėse struktūrose, pabandyti jas keisti iš vidaus, o ne mosuoti kumščiais iš toli. Tiesa, dar yra antrasis ratas, kuris turės didžiulę įtaką busimam politiniam kraštovaizdžiui, bet jame dalyvaus toli gražu ne visos politinės partijos.

Ziniasklaidos dėmesys šandien sutelktas į nugalėtojus. Jie ginčijasi dėl busimos sąjungos, matuojasi dar nepasitūsus Vyriausybės narių mandatus. Tačiau ne mažiau svarbu įdėmiau pažvelgti ir į likusius už

Lietuvos laisvės sąjungos situacija. Pastaroji rėmėsi vien Vytauto Šuštausko žygdarbiais, kurie, atrodo, daugumai pabodo. Respublikonai savo ruožtu pabandė žaisti radikalizmo kortas. Tai, kad labai maža Lietuvos žmonių dalis užkibo ant jų siūlomų jauko, nuteikia viltinai. Artimiausiu metu abi šios organizacijos veikiausiai užmigs letargo miegu ir lauks, ar kuris nors naujas radikalas jų nepažadins prieš kitus rinkimus.

Aiškiai nesėkmę patyrė ir Nacionalinė centro partija, socialdemokratų sąjunga, Valentinio Stundžio krikščionys demokratai bei jų niša bandantys užimti Gedimino Vagnoriaus šalininkai. Vienas įdomiausių klausimų šiandien — ar jau galima skelbti krikščioniškosios demokratijos Lietuvoje pabaigą? Konvulsijos Lietuvos krikščionis demokratų kankina jau seniai, tačiau rinkimų rezultatai gali tapti paskutiniu vinytimi į savarankiškos partijos egzistavimo karštą. Tuo labiau,

kad Tėvynės sąjunga jau seniai vilioja jungtuvėmis, o kito kelio, tiesa, nelabai matosi. Dar sudėtingiau A. Akstinavičiaus partijai ar G. Vagnoriaus šalininkams, kurių draugijos nelabai kas trokšta. Apmąstymams, ar šių partijų Lietuvos žmonėms tikrai reikia, joms vadovaujantys politikai turi keletą metų. Norėtusi tikėti, kad nugalės sveikas protas, o ne ambicijos.

Rinkėjai apvykę ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija, kuri po santykinės sėkmės per Europos parlamento rinkimus jau svajojo apie tai, kad pakartotai Latvijos tautinių mažumų remiamą partiją keli. Dabar gi tiek lenkų, tiek rusų politinių organizacijų atstovams teks rimtai svarstyti integracijos į kitas politines jėgas galimybę.

Visa tai, apie ką rašau šiame komentare, tarsi neįdomios politinio gyvenimo detalės. Tačiau labai dažnai esminiai pokyčiai ir prasideda nuo neįdomių detalių.

LIETUVA PAKELIA DIDŽIULES ĮTAMPAS

EDMUNDAS SIMANAITIS

Komandiruotas iš Archangelsko į Lietuvą „gelbėtojas“ teigia, kad „daugelį politikų ir valdininkų yra apėmusi paniška baimė prarasti postus ir kėdes, ir kad gali būti atskleisti jų nešvarūs darbai“. Rinkėjams nuolatos plaunama smegenys tolydžio kartojant, kad visos valdžios be jokios išimties, o ir visi valdininkai taipgi, nuo pat nepriklausomybės atkūrimo momento, tik plėšė, vogė ir rūpinosi savo nauda, bet ne liaudies gerove. Bet ne šitai svarbiausia.

Svarbu suvokti, kad tokiu būdu apsišaukėlis pranašas iš svetimos šalies tikisi ištrinti iš tautos atminties, kas apilėšė Lietuvą 1940 metais, kas sugriovė ekonomiskai stiprų Lietuvos kaimą, kas sunaikino inteligentijos žiedą, kokuose laptevuose, krasnojarskuose, o ir archangelskuose, atsidūrė mūsų darbštūs ūkininkai, kokie vorkutose buvo žudomi ir marinami mūsų karininkai, mokytojai, kunigai, studentai... Nemažiau svarbu žinoti, kad pažadai kalnai turi sudaryti įspūdį, jog suvilotti ir Darbo partiją ar papirkti mūsų bendrapiliečiai visi tyri kaip kristalas, o drauge ir visų galų specialistai, kurie kaip mat viską apvers aukštyn kojomis ir tai bus „permainos, kurios keis mūsų gyvenimą tik jo kokybės gerėjimo linkme“. Magišku skaičių 1-11-111 ir taip toliau ekvilibristika, liudija busimų pergalių dienas, bet galima pralinksminti tik naivuoli.

Nušalintasis prezidentas lygiai taip pat be saiko gyrysi: „Reikia permainų — tvarka bus!“ ir gėdingai bankrutavo. Sustabdyti sėkmingai vykstančių radikalinių reformų — Lietuvos pasirengimo stoti — į NATO ir ES — jis jau nepajėgė, bet valstybės teisingumo pamatus gerokai paklibino ir spėjo sujaukti gyventojų mąstyseną. Dabartinis „gelbėtojas“ irgi be perstojo plepa apie permainas. Neapsirikime — ta pati, niekada gero Lietuvai nelinkėjusi svetima tamsi jėga visiems kandidatams į „gelbėtojus“ duoda tą patį žaibišką permainų scenarijų ir tik socialinėje srityje. Pažadukai niekada nesukūrė ekonomikos stebuklų. Tik konkurencingas verslas, našus darbas ir tikslingai postumiai teisėdaroje gausina biudžeto įplaukas. Ir tik tokiu būdu atsiranda galimybės kelti bendrąją gerovę.

Be to, niekaip negalima pamiršti, kad dabartinis pažadukų vadas, pasak spaudos, nusipirkęs Seimo ekonomikos

komiteto pirmininko postą, neišgalėjo parengti nė vieno ekonomiką pertvarkancio revoliucinio teisės akto. Taigi, žmogus, turėjęs visada galimybes pasukti šalies ekonomiką dabar propaguojamų permainų keliu ir to daryti net nemėginęs, užbaigė „ekonominių“ reformų darytojo karjerą garsiu šnipštu. Kapituliavęs ekonomikos teisėdaroje, emėsi pats kurti, ar gavo užduotį sukurti — „partiją“ be ideologijos. Demagogijos srityje sekasi geriau — šalyje sumaišties daugėja.

Netiesios sakymas ir žmonių mulkinimas negali nekelti nerimo valstybiškai mąstantiems politikams. Natūralu, kad tuo susirūpino ir Bažnyčia — tautos moralės ramtis. „Todėl išmintinga paisyti, ne kas garsiau skelbia šiuos šūkius, siūlo vieną vaistą nuo visų ligų“, o kas rengia kompleksines, realias, ilgalaikes programas“, — rašoma „Vyskupų laiške Seimo rinkimams artėjant“. Ten aiškiai bylojama, kad „Bažnyčios neremia nė vienos konkretios partijos, koalicijos ar kandidato“. Tačiau bene vienintelė Tėvynės sąjungos programa nedviprasmiškai remiasi visuomenei ypač reikalingu krikščioniškuoju socialiniu mokymu. Bažnyčios hierarchai konstatuoja įdomų ir išmintingą šalies politinio gyvenimo faktą: „Tik pastovios ir ilgalaikės atsakomybės vienijamos politinės grupės įstengia kontroliuoti savo narius,

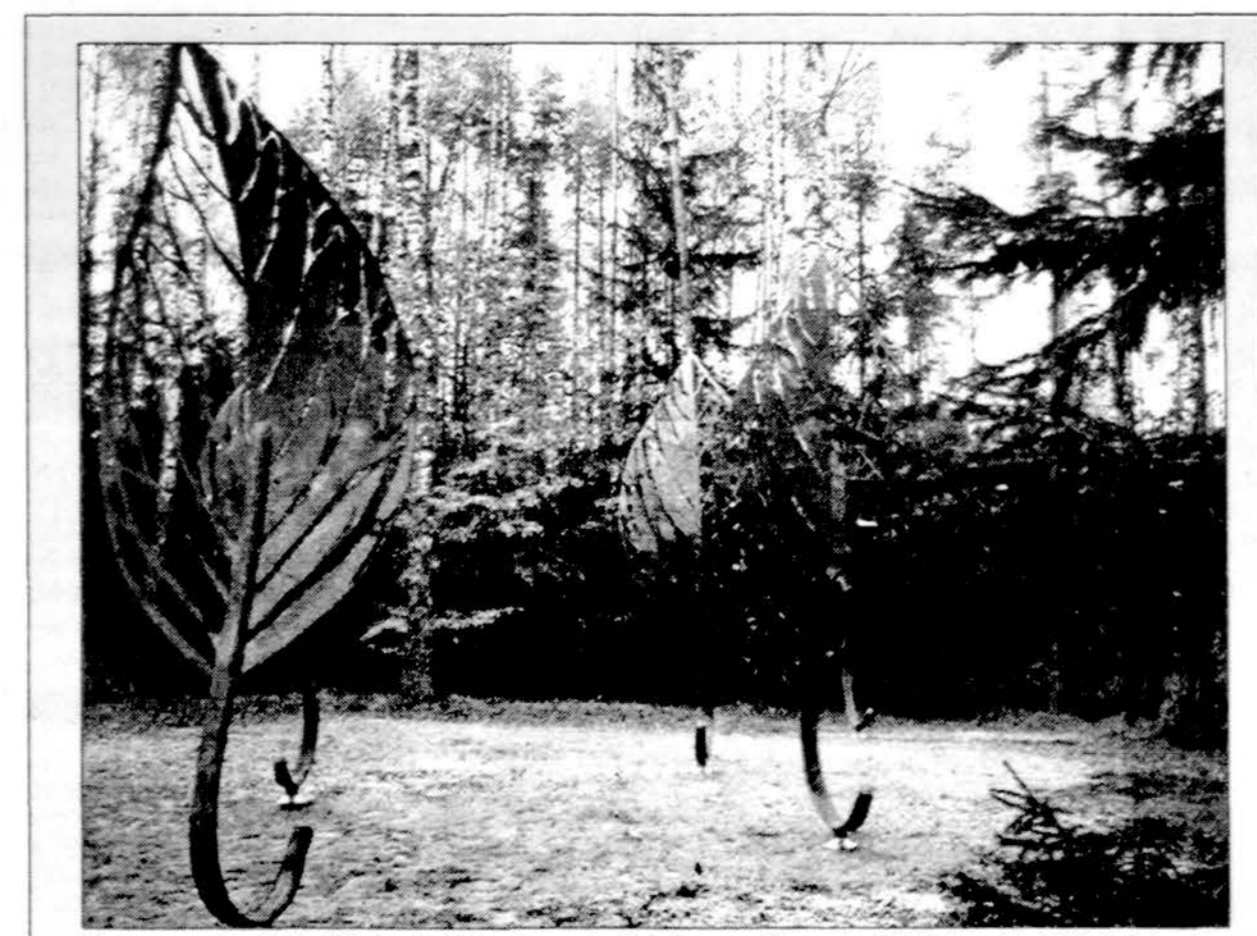
veiksmingai siekia strateginių tikslų“. Nusikalstame savo pilietinei sąžinei, neįsiklausydami į šiuos išmintingus žodžius.

Negalima tylomis nubraukti populistiško vado užomomos apie jau minėtą „baimę prarasti postus ir kėdes“. Tai būdinga avantiūristams, mėgstantiems pasigirti dorybėmis, kurių jie neturi. Tačiau reikalo esmė slypi kitur. Toks pasakymas iš tiesų maskuoja kur kas svarnesnį turinio grėsmę, keliančią pavojų valstybiniam saugumui. Apie tą grėsmę ne kartą rašiau savo ankstesniuose straipsniuose. Ne kartą kalbėjo ir rašė konservatyviosios ideologijos politikai. Kai ką verta pakartoti. „Rusija tolsta nuo demotijos (...) Lietuvoje tai pasaminta priklauso tik žiniasklaidai (...), bet ir Lietuvos politikai (...) Autokratine Rusija buvo ir lieka Lietuvai tiesioginė grėsmė (...) Rusijos sulaikymas Lietuvoje bus tiek efektyvus, kiek efektyviai Lietuva bus apsaugota nuo įvairių populistių, o artimiausiuose rinkimuose — nuo Darbo partijos įsigalėjimo“ — įspėja Seimo narys Andrius Kubilius („Tremtinys“, 2004.08.23). Peršasi tiesmuka išvada — valstybės valdžios institucijos turėtų nedelsdamos ir kvalifikuotai reaguoti į Rytų kaimyno imperinės politikos pokyčius. Mirtingos grėsmės akivaizdoje 1940 metais vykdyta nuolaidžiavimo agresoriaus politika atmintina. Daiktus privalo vadinti tikrai-

šiais vardais. Narystė Vakarų sistemose ne tik garantuoja Lietuvai saugumą, bet ir įpareigoja vidaus politikoje taip pat būti ryžtingiems, nuosekliams, ginant valstybingumo idėjas.

Filosofas prof. Leonidas Donskis, radijo laidos „Kultūros savaitė“ programoje kalbinamas žurnalistas Jolantos Kryževičienės, atsakė: „Bet visai kas kita, kai tavo šaliai yra sunku. Mes gyvename 15-aisiais Lietuvos nepriklausomybės metais! Tai dar nėra tas laikotarpis, kada šalis stabilizuojasi. Tyliai galvoji — vienas stebuklas buvo tas, kad Lietuva palyginti sklandžiai ir be didesnių aukų išsivadavo iš imperijos. Bet kitas stebuklas, yra tas, kad Lietuva pakėlė tokias įtampas. Tai didžiulį įtampų reikalaujantis procesas ir Lietuva su tuo vis dėlto dorojasi pakankamai sėkmingai. Bet šis procesas sudėtingas, mes patyrėme krizių ir jų dar patirsime. Todėl man atrodo, kai tavo šaliai yra sunku, menininko, kultūrininko balsas, tai yra balsas žmogaus, kuris tarnauja visų pirmą visuomenei, o ne galios grupuotėms“.

Atiū už taiklų pastebėjimą, bet jūs esate per daug kuklus — užslinkus sunkmečiu, tarnaui visuomenei turėtų ne tik kultūrininko, bet kiekvieno lietuviškai mąstančio piliečio balsas. Kiekvieno, nes tas metas atėjo!

Europos parke (šalia Vilniaus) atidengta nauja skulptūra — „Pagauk vėją“. Tai penki didžiuliai, 4 metru aukščio metaliniai lapai, kurie, vėjui papūtus, sukasi aplink savo ašį. Skulptūros autorius — menininkas iš Pietų Afrikos Respublikos Johannes Gerhardus Strijdom van der Merwe.

Eltos nuotrauka.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Paukštelis tebesilgi narvelio

„Draugo“ šios savaitės trečiadienio laidos pirmame puslapyje — trumpas straipsniukas, vos pora paragrafų, po akį pagauančia antrašte: „Lietuviams labiausiai patinka rusai“. Iš pirmo žvilgsnio tarytum sukrečia, nuplieskia nemalonus jausmas. Bet taip pat privertia susimąstyti. O pamąstius, šiek tiek išsisklaido nusistebėjimo ukanos.

Straiptelyje rašoma, kad, pagal RAIT bendrovės rugsėjo 10–19 d. atliktus visuomenės nuomonių tyrimus, 44,5 procentai (vadinasi, beveik pusė!) Lietuvos gyventojų palankiausiai vertina rusų tautybės žmones. Pateikiamos nuomonės ir apie kitas tautybes jau su žymiai mažesniu vertinimo masteliu. Visiškai neminimi amerikiečiai, nors anglų vertinimas siekia 2 procentus.

Daugelis sakytų, kad visuomenės nuomonių tyrimai yra beverčiai: žmonės į klausimus atsako, kaip jiems tuo metu „ant seilės užteina“, o kartais tyčia pažeria atsakymą, kad atsikratytų klausėjų, galbūt net suklaidintų jų „tyrimus“.

Visgi galima tikėti, kad toks aukštas rusų tautybės žmonių vertinimas yra tikslus. Tai patvirtina net per penkiolika nepriklausomybės metų menulį „senų laikų ilgesys“ ir pareiškimai, kad „prie rusų buvo geriau“. Tai taip pat patvirtina ir praėjusių septynerių metų Seimo rinkimų rezultatai, kai Lietuvos piliečiai daugiausia balsų atidavė už rusų Viktoro Uspaskicho įsteigtos Darbo partijos kandidatams.

Įdomu, kad rusus geriausiai vertino žemesnio išsilavinimo žmonės — net 32,8 jų procentai, kai tuo tarpu tik 13,8 proc. turinčių aukštesnį išsilavinimą už rusus pasisakė teigiamai. Pirmoji mintis: tai turbūt tik jaunesnieji, kurie nepamiršta okupacijos pradžios siaubo — trėmimų, areštų, persekiojimų ir kitų represijų. Deja, atsakovo amžius siekė net 70 ir kiek daugiau metų. Taigi, ši teorija susyria. Vel kyla klausimas: kodėl? Iš kur toji „nemari meilė“ buvusiesiems okupantams?

Už Lietuvos ribų okupacijos metus praleidusiems lietuviams tokia mūsų tautiečių Lietuvoje nuomonė kelia ir nusistebėjimą, ir

nusivylimą. Tačiau, ieškant priežasčių, ar pavyzdžių, jų galima apšiai rasti.

Narve uždarytas, paukštelis ilgai apsiranta su savo likimu, ypač jei nėra jokių galimybių ištrukti. Nors negali laisvai skraidyti, bet „savoje erdveje“ jis naudojasi tam tikra laisve bei patogumais. Šeiminkas visuomet laiku paleisina, kartais malonų žodelį pasako, jeigu paukštelis pačiuola. Galbūt retkarčiais net išleidžia sparnelius pamankštinti savo kambaryje, nors stropiai saugoją, kad visi langai ir durys būtų uždaryti. Jeigu kažkaip atsitinka, kad paukštelis išleikia laisvėn, pirmam džiaugsmui praėjus, netrukus susiduria su visokiomis problemomis: reikia pačiam susirasti maisto, reikia susisukti lizdėlį, apsiginti nuo priešų, šalčio. Jis ilgisi buvusio gyvenimo ir mielai savo laisvę vėl iškeistų į narvelį.

Okupacijos laikais mokslas kiekvienam buvo prieinamas, kelionės po visą platąją sovietų imperiją — vieni juokai. Darbas parupintas, pačiam galvoti nereikia — net pavojinga — tik daryk, kas tau pasakytą ir viskas bus gerai. Galima tinginėjoti, galima vogti, galima girtuokliauti — vis tiek pragyvenimo minimumas bus užtikrintas. Jei „nekiši nosies, kur tau nereikia“, gyvenimas bus visai pakenciamas. Tėvynę mylėti juk galima ir okupacijos metais, juo labiau, kad toji „tėvynė“ sąvoka pamažu dyla, keičiasi, įsirikuoja į visasajunginę rikiuotę ir paklusniai žygiuoja pagal Kremliaus grojamą maršą. Nuolatinė propaganda pradeda skambėti, kaip tikrų tikriausia tiesa, tad galima savame narvelyje linksmai čiulbėti (nepaisant, kad tik „šeimininko“ mėgstamą melodiją) ir tikėtis ramaus gyvenimo.

Pasikeitimų laikotarpiu reikalauja pasiaukojimo, kantrybės ir tam tikro — nors galbūt laikino — nepatogumo. Lietuvoje tas laikotarpis dar nepasibaigė, juo labiau, kad buvęs narvelio šeimininkas savo paukštelio nesuruosia taip lengvai paleisti: vilioja atgal į narvą, zadėdamas viską, ko tik širdis geidžia. Kaip gaila, kad paukštelis dar neįsigijo pakankamai savarankiškumo ir išminties toms vilionėms atsispirti.

NIKALOJUS GEMELICKIS

NIKOLAS GEMEL

Nr.1

Nikalajus Gemelickis.

Šimet sukako 110 metų, kai gimė Nikolajus Gemelickis, gerai žinomas prieškarinio Kauno žydų bendruomenės veikėjas, didelis Lietuvos draugas ir tvirtas žydų-lietuvių susitarinimo, sugyvenimo bei bendradarbiavimo šalininkas.

Jis gimė Varšuvoje 1894 m. neturtingo batsiuvio šeimoje. Jo tėvo prosenelis buvo kilęs iš Gemelice gyvenvietės, netoli Dancig-Gdansk. Napoleono laikais jis persikėlė į tuometinę Varšuvos kunigaikštystę ir apsigyveno to miesto Pragos priemiesty. Čia gal įdomu pastebėti, jog Gemelice buvo visai arti tos vietos, kur maždaug 150 metų vėliau buvo vokiečių nacių pastatytas garsus Stuthofas kaetas, gerai pažįstamas daugeliui lietuvių.

Baigęs komercinę gimnaziją aukso medaliu dar prieš I pasaulinį karą, jis įstojo vienu metų savanoriu į rusų caro kariuomenę ir atliko karinę prievolę viename artilerijos pulke Vilniaus iguloje. Po to jis ketino įstoti į Varšuvos universitetą studijuoti komerciją-ekonomiką.

Dalykai tačiau išsivystė kitaip. Prasidėjus karui, 1914 metais jis buvo tučiuojau mobilizuotas ir išsiustas į ne per tolimą Rytų Prūsijos pasienį, kur jis šiek tiek vėliau, Tannenbergo kautynių metu, pateko į vokiečių nelaisvę. Vokiečiams užėmus Varšuvą 1915 metų rugpjūčio mėnesį, jam, kaip gerai valdančiam vokiečių kalbą žodžiui ir raštu bei gimnaziją baigusiam, buvo pasiūlyta laisvė su sąlyga, kad įsipareigos dirbti vokiečių okupacinės valdžios įstaigose. Jis su tuo sutiko, buvo paleistas namo ir dar 1915 m. pradėjo dirbti viename vokiečių banke Varšuvoje. 1917 m. jis buvo perkeltas į to banko skyrių Kaune, kur ir buvo vokiečių rytų fronto kariuomenės vyriausiasis štabas, vadovaujamas maršalo Hindenburgo.

Kaune jis išgyveno visą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį ir buvo sukūręs savo šeimą.

Jo žmona buvo kilusi iš senos ir gerai žinomos Kauno priemiesčio Aleksoto šeimos, kur jos senelis buvo to priemiesčio rabinas. Jos šeimos giminės buvo broliai Minkovskiai, to laiko žymūs mokslininkai. Jos tėvas buvo Kaukazo Bakū miesto „Nobelio“ naftos bendrovės įgaliotinis Kaune ir gerai vertėsi žibalo prekyba. Jis irgi turėjo vieną pirmųjų benzino pardavimo stočių Kaune. Apie 1899 m. jis įsigijo nuosavybę Rotušės aikštės rytiniame pakraštyje. Tas namas buvo pastatytas 16-to šimtmečio vidury. Jojo ilgalaikiai valdytojai buvo kunigaikščiai Oginskiai. Pastatas pergyveno daug remontų, perstatymų, net keletą gaisrų. Per 1915–1980 laikotarpį vėl buvo perstatytas ir ten buvo įrengta „Gildijos“ užveiga, kuri, rodos, dar ir šiandien veikia. Pirmos nepriklausomybės laikais ten buvo „Maisto“ bendrovės gerai žinoma ir populiari krautuvi. Ten, antram aukšte, ir gyveno N. Gemelickis iki 1930 m.

Atstaciaus Lietuvos nepriklausomybės 1918 metais, jis pradėjo dirbti naujai įsteigtam Lietuvos Komercijos bankui. Tas bankas priklausė vokiečių Drezdeno bankui ir gerai žinomai pramonininkų brolių Tilmansų šeimai — buvo didžiausias privatus bankas Lietuvoje. Jis tenai dirbo iki to banko likvidavimo 1940 m. Komercijos banke jis buvo užsienio prekybos ir valiutos transakcijų skyriaus vedėjas. 1933 m. išrinktas to banko valdybos nariu bei visateisiu direktoriumi.

N. Gemelickis buvo labai gabus ir išsilavinęs žmogus, laisvai kalbėjo lenkų, rusų, vokiečių bei anglų kalba. Kai jis jau nusprendė pasilikti Kaune ir negrįžti į Lenkiją, pradėjo domėtis lietuvių tauta, jos kultūra, literatūra ir istorija, apie ką jis beveik nieko nežinojo. Jis irgi su didele energija pradėjo mokytis lietuvių kalbos, kuri jam buvo visiškai svetima. Po kurio laiko gražiai ir laisvai kalbėjo lietuviškai. Jo mokytojas buvo vienas Jono Jablonskio mokinių. Jis turėjo ryšių su Lietuvos banku ir Finansų ministrija, buvo visapusiškai gerbiamas, kaip ekonomistas ir finansinių dalykų žinovas. Jis turėjo glaudžius ryšius su Tilmansų šeimos nariais, su kuriais jau buvo susipažinęs 1917 m., kai apsigyveno Kaune. Jis ypač susidraugavo su tos šeimos patriarchu Kurtu Tilmansu.

Bus daugiau

STATYBININKAI KASA MASKVAI DUOBĘ

Stalino laikų Maskvos architektūra didesnę XX amžiaus dalį stebino pasaulį savo „tortiniu“ dekoratyvumu, pseu-dopuošnumu, „tarybinių“ dangoraižių, beje, nesiekiančių nė 40 aukštų, sąlygine gausa. Pastarais dešimtmečiais Maskvos valdžia vėl užsimojo nustebinti pasaulį, tiesa, ne dar vieno „architektūrinio torto“ kepimu, bet nei daugiau, nei mažiau — aukščiausio pasaulio pastato statyba. Tačiau prieš mėnesį galutinai apsispręsta: nėra ko neris iš kailio, nes pasaulis patyrė, kad civilizacijos stebuklai — dangoraižiai yra pavojingi ne tiek nuo gamtos, bet kiek nuo žmogaus agresijos.

Maskvos universitetas (240 m, 36 aukštai), pastatytas „Stalino architektūros“ klestėjimo metais — 1953.

„Moskva — siti“ — ambicinga Rusijos architektūros projektas

„Moskva — siti“ (Maskvos tarptautinis verslo centras, angl. „Moscow — City“) yra vienas didžiausių ir ambicingiausių Rusijos sostinės statybų projektų. Jo istorija prasidėjo dar 1990-ųjų dešimtmečio pradžioje, vėliau projektas buvo užšaldytas, bet prieš porą metų vėl atnaujintas. Beje, neseniai išaiškinti milijardiniai statybos lešų grobystimai projekto įgyvendinimą vėl gali pristabdyti, o kai kurių „siti“ objektų statybos jau iš viso atsisakytas.

Projekto tikslas buvo sukurti naują sostinės verslo ir visuomeninės veiklos centrą, kuris išlaisvintų istorinį miesto centrą nuo didžiausių transporto srautų, ir pagaliau suteiktų Maskvai XXI a. miesto architektūros bruožų.

„Moskva — siti“ zona yra už keturių kilometrų nuo Kremliaus, Maskvos upės Raudonosios Presnios kranti-nėje. Įvairios paskirties pastatams statyti čia paskirtas apie 100 hektarų žemės sklypas.

Pačiuose pastatuose bus įrengta apie 2,5 mln. kv. metrų ploto biurams, prekybai, gyvenamosioms patalpoms, viešbučiams, pastatytos automobilių stovėjimo aikštelės (30,000 automobilių), sukurtos didžiulės atviros erdvės, pastatyti sporto ir pramogų objektai. Čia taip pat turėtų būti akvaparkas, nauji miesto rotušės ir miesto Dūmos pastatai.

Naujajame verslo rajone planuojama įrengti tris metro sistemos linijas į Šeremetjevo oro uostą. „Moskva — siti“ centre planuojama pastatyti aukščiausią pasaulio pastatą „Rusijos“ bokštą. Visas projektas kainuotų 10 — 12 milijardų JAV dolerių ir turėtų būti baigtas iki 2015 metų. Miestas finansuotų tik naujų administracinių pastatų statybą ir infrastruktūrą, kitų kompleksų statybą finansuotų užsienio investuotojai.

Kai kurie „Moskva — siti“ pastatai

„Rusijos“ bokštai — 116 aukštų (dabar reikšmingai sumažintas);

„Federacijos“ kompleksas — 82 aukštų (pradėtas statyti); „Sostinių“ miestas 72 ir 61 aukštų pastatai;

„Krantinės“ bokštai — 56 aukštų;

„Moskva — siti“ viešbutis — 55 aukštų (atsisakytas statyti);

„Akvaparko“ rūmai — 36 aukštų (statyba sustabdyta);

Smarkiai abejojama ir dėl Maskvos merijos bei Dūmos

dangoraižių statybos. Sutrupėjo „Rusijos“ bokštai

648 metrų, 116 aukštų, 400,000 kv. m pastatas jau iš anksto gavęs „Rusijos“ (Rossija) pavadinimą, Maskvos merijos sumanymu turėjo tapti aukščiausiu pasaulio pastatu ir „Moskva — siti“ architektūrinė ašimi. Jis turėjo būti baigtas iki 2010 metų, kai Rusijos sostinė ketino surengti pasaulinę „Moskva — Expo — 2010“ parodą. Deja, tų metų JAV dolerių, aktualios terorizmo grėsmės, pvz., įsirežus lėktuvui, „Rusijos“ bokštai, bus žemesnis, nei anksčiau planuota. Vietoje laukto 648 m aukščio, bokštai nužemės iki 398 metrų.

Statybų specialistai tikina, kad statyti dangoraižius Maskvos grunte yra pavojinga. Vis dėlto, naujausiais duomenimis, „Moskva — siti“ statybų aikštelėje yra rastas uolų pagrindas (toks pat kaip Niujorke), todėl pavojaus dangoraižiams nėra. O štai nuo teroristų apginti pastatą statybininkai neturi jokių galimybių.

Geologai tikina, kad uolų, o tiksliau — akmens amžiaus klinčių yra po visa Maskvos teritorija ir slepiasi jos 10 — 100 metrų gylyje. Tačiau eiliniai Maskvos žmonės tuo nelabai tiki, jie puikiai žino apie Maskvos kalvas, beje ten vadinamas „kalnais“, o apie Maskvos uolas mažai kas girdejo.

Statant „Moskva — siti“ kompleksą, pačiu giliausiu pamatu duobės tašku tapo 41 metrų atžyma, tik tokiam gylyje čia buvo surastos klinčių uolienos. Tačiau pagrindinė tokių pamatų problema geologai laiko karstinius reiškinius — požeminių vandenų išplautas granitines uolienas. Jose atsiranda tuštumos, o tai sumažina jų stiprumą ir atsparumą. Todėl reikia kasti dar giliau, kol giluminiai gręžiniai pramuša karstinių sluoksnių. Beje, statybininkai aiškina, kad „Moskva — siti“ statybų aikštelėse karstinių sluoksnių nėra.

„Rusijos“ bokšto aukštint-gumo sumažinimas pustrėčio šimto metrų, vis tiek jo neapsaugos nuo lėktuvo smūgio. Nuo tokios agresijos paprastai apsaugomos tik atominės elektrinės ir požeminiai komandiniai punktai, kurie pridengiami 2 — 3 m storumo betoninėmis plokštėmis. Aukštybinius pastatus įvilkti į tokį betoninį apvalką neįmanoma jau vien dėl estetinių, tuo labiau komercinių sumetimų.

Dar viena „Rusijos“ aukštint-gumo sumažinimo priežastis — ekonominė. Statyti gelzbe-

Busimasis „Federacijos“ kompleksas (345 m, 82 aukštai), pradėtas statyti 2004 m. ir žadamas baigti 2007 m.

„DRAUGAS“ SKELBIA KONKURSA

skirtą „Draugo“ 95-rių metų sukakčiai paminėti.

Tema: „Draugo“ istorija, nuo įsteigimo iki šių dienų.

Rašinio apimtis: 100 mašinėlė ar kompiuteriu rašytų puslapių (gali būti ir daugiau) Dalįvauti gali istorikai, žurnalistai, rašytojai, studentai ir kiti, sugebantys rašyti.

Už geriausią tekstą skiriama 1,000 dol. premija, kurios mecenatas yra Kazimieras Rožanskas.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki 2005 m. liepos 12 dienos.

Rašiniai pasirašomi slapyvardžiu, o atskirame voke įrašoma tikroji autoriaus pavardė, adresas ir telefonas.

Siųsti „Draugo“ leidėjų valdybos pirm. Marijai Remienei „Draugo“ adresu: 4545 West 63rd. Str., Chicago, IL 60629.

toninį 600 metrų aukščio bokštą konstrukciškai neįmanoma, nes aukštesnis kaip 400 metrų gelžbetoninis pastatas neišlaikytų savo paties svorio. Tokį statinį galima statyti tik iš plieninių konstrukcijų, bet tai būtų labai brangu.

Be to, Rusijos aukštybinių pastatų statybai dabar nuolat kviečiami užsienio specialistai. Tai irgi nepaprastai brangus malonumas. Statinio savininkai paskaiciavo, kad tokia investicija neapsimokės ir atsisakė plieninės konstrukcijos. Tuo pačiu ir bokštai nori nenori turėjo sužemėti.

Beje, statybininkai mano, kad statyti atsparų teroristams bokštą nėra prasmės ir dėl to, kad toje pačioje Maskvoje yra tukstanciai gyvenamųjų namų, į kuriuos irgi gali būti nukreiptas lėktuvas. Nuo beprotystės apsaugoti neįmanoma.

Kompleksas „Federacija“

Šių metų spalio 20 diena prasideda dar vieno — „Federacijos“ vardu pavadinto 82

(kitais skaičiavimais — 75 arba 92) aukštų, 345 metrų (gerokai aukštesnio už Eifelio bokštą!) pastato statyba tame pačiame „Moskva — siti“ komplekse. Faktiškai, pamatų duobė pradėta kasti jau prieš metus ir tik šiuo metu ji jau pasiekė reikiamą gylį — atsirėmė į uolas.

Tai bus unikalūs Maskvos statiniai, kuriam, anot autorių, būdinga architektūrinė elegancija, patogumas ir ergonomika. „Federacijos“ kompleksas — iš dviejų milžiniškų turų susidedantis 345 m aukščio pastatas.

Jį suprojektavo vokiečių architektas P. Šveger ir S. Čoban, konstrukcinę dalį skaičiavo amerikiečiai. Pastato kaina 315 mln. JAV dolerių. Bendras plotas 240,000 kv. m, statybos pradžia — 2004 m., pabaiga 2007 m.

Išpūdingos yra visos pagrindinės pastato dalys:

A bokštai — 120,000 kv m, 82 aukštai.

B bokštai — 50,000 kv. m, 35 aukštai.

Podiumas — 50,000 kv m, penkių lygių architektūrinė erdvė, kurioje bus prekybos centrai, bankai, firmų atstovybės, kavinės, restoranai, pramogų objektai. Šį dydį lietuviams bus lengviau suvokti priminus, kad jis beveik atitinka Vilniaus „Akropolis“ prekybos ir pramogų centro dydį — 53,000 kv. m.

Požeminė stovėjimo aikštelė — 40,000 kv. m, 4 — 5 automobilių stovėjimo lygiai, ne mažiau 2,000 stovėjimo vietų (prie Vilniaus „Akropolis“ automobiliams skirta 2.600 vietų).

Liftai — bendras liftų skaičius — 14. Pagrindinę liftų grupę sudaro tarp dviejų bokštų esanti vertikali strėlė. Plačiuose bokštuose skraidys keturi „šaudyklės“ tipo panoraminiai liftai.

Paruošė Anatolijus Lapinskas

ARCHITEKTŲ SAJUNGA ŠVENČIA ĮKŪRIMO 80-METĮ

Lietuvos architektų sąjunga (LAS) savo įkūrimo 80-ųjų pažymi įvairiais jubiliejiniais renginiais. Svarbiausi minėjimo renginiai vyko spalio 7-8 d.

Spalio 7 d. Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) Architektūros fakulteto Lauryno Gucevičiaus auditorijoje vyko konferencija „Lietuvos architektūra: pasiekimai ir praradimai“.

Spalio 8 d. surengta šventinė įvairių kartų architektų eiseną „Iš rankų į rankas...“ iš VGTU Architektūros fakulteto Trakų gatvėje ir Rotušėje. Čia vyko iškilmingas posėdis, skirtas Lietuvos architektų sąjungos 80-mečiui. Buvo pristatoma profesoriaus Algimanto Mačiulio knyga „Architektai Siemonas ir Gytis Ramuniai tėvas ir sunus“, veikė Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio (1918-1940 m.) architektūros paroda.

Vilniuje veikia ir kitos LAS jubiliejiui skirtos parodos. Architektūros muziejuje Šv. Mykolo bažnyčioje surengta paroda „Lietuvos architektų sąjunga 1924-2004 m.“. VGTU Architektūros fakultete dar galima apžiūrėti Lietuvoje architektus rengiančių aukštųjų mokyklų bakalaurų ir magistrų diplominių darbų konkursinę parodą, o Architektų sąjungos būstinėje pristatomi šios sąjungos ramų Kalvarijų gatvėje išplėtimo pro-

jektyvų pasiūlymų konkurso darbai.

Daugiau kaip 900 narių ir per tukstantį atestuotų architektų vienijanti Lietuvos architektų sąjunga tęsia 1924 metais pradėtą ir 1940 metais sustabdytą Lietuvos sąjungos veiklą. 1993 metais Lietuvos architektų inžinierių architektų sąjunga tapo Tarptautinės architektų sąjungos nare, o nuo šių metų pradžios yra tikroji Europos architektų tarybos (ACE) narė.

Lietuvos architektų kūrybinė organizacija rengia ir dalyvauja įgyvendinant programas, susijusias su architektūrine veikla, užsiima leidybine veikla, organizuoja architektūros darbų konkursus, parodas, seminarus, temines konferencijas, profesines architektų stažuotes, rūpinasi mokslo plėtra ir architektų rengimu.

LAS turi skyrius Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje ir Palangoje. Sąjunga yra įsteigusi keletą fondų: architekto Gedimino Baravyko paramos fondą inovaciniams projektams remti ir architekto Algimanto Zavišos labdaros ir paramos fondą rekreacinei architektūrai skatinti.

Lietuvoje architektai rengiami nuo 1793 metų, kai Vilniaus universitete buvo įsteigta Architektūros katedra.

(Elta)

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Metams JAV — 100 dol.
Metams tik šeštadienio laida 60 dol.
Metams tik „Bičiulystės“ laida 40 dol.

SKELBIMAI

NEKILNOJAMASIS TURTAS

VIDA M. SAKVICIUS
Real Estate Consultant
Nekilnojamojo turto pirkimas, pardavimas
708-889-2148

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukse S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smaikaitienė kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654, 773-581-8654

A&S Šildymas Saldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded — Insured
7 dienos per savaitę 773-778-4007 773-531-1833

ZIL CONSTRUCTION
STATYBOS, REMONTO DARBAI
Work: 312-388-8088; 815-272-5193
Contractor Cell/fax: 815-744-5360; 773-581-5920
Žilvinas Vencius Albert Selevi www.zilconstruction.com

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ISNUOMOJA

Išnuomojamas butas East Pilsen rajone, prie 18-os gatvės ir Jefferson, arti „downtown“ ir universiteto. Naujai suremontuotas.
First Rate Real Estate, Aušra 773-767-2400.

Išnuomojamas geras 2-jų miegamųjų butas Brighton Parke.
First Rate Real Estate, Aušra 773-767-2400.

Prie Kedzie Ave. ir 66 Str. išnuomojamas gražus 2 kambarių su virtuve butas.
Kaina \$420.
Tel. 708-425-7160.

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas (67 & Whipple apyl.) \$415 į mėn. (ir daugiau) + „security“
Tel. 773-434-4543.

„DRAUGO“ SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$620-\$650; 2 mieg. — \$710-\$750.
Tel. 630-910-0644, Jana.

SIŪLO DARBA

SPA CONSTANTINE NOW HIRING
Massage therapists and nail techs. Must be certified massage therapist nail tech. Must have Illinois state license.
Please call 708-945-8051, fax resume to 630-969-5333

Darbai reikalingi dažytojais, staliai su darbo patirtimi. Būtinai turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai.
Tel. 847-980-7887.

SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS

SIŪSKITE PER **ATLANTIC Express Corp.**
YRA GALIMYBĖ UŽSISAKYTI KONTAINERI
SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU LIETUVAI, LATVIJAI, ESTIJAI, UKRAINA, BALTARUSIA
IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ. PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAJ RANKAS.
1-800-775-SEND
Mūsų atstovai: Bravo Coffee and Deli
238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300
KALYNA corp.
338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766
2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 78 Th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Parlamento politikams vadovams trečiadienį nepavyko susitarti, ką daryti dėl prieštarų vertinamo Italijos kandidato į Europos Sąjungos teisingumo ir saugumo komisarius — vadovai nurodė, kad dabar turėtų reaguoti paskirtas Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso. Aptarę 2 paskirtųjų komisarių kandidatūrų svarstymo rezultatus, Europarlamentu vadovai nutarė įvairių komitetų sprendimus J. M. Barroso nusiųsti be jokių komentarų.

VARŠUVA

Lenkija, viena daugiausiai prie JAV vadovaujamo susivienijimo prisidėjusių šalių, iš pusrėčio tūkstančio Irake tarnaujančių savo karių dėl psichikos problemų — potrauminio streso sindromo — atsaukė ir gražino namo 34 karius. Potrauminio streso sindromą sukelia pavojingi gyvybei įvykiai. Nuo jo kenčiantys žmonės — šią patirtį dažnai vėl išgyvena per naktinius kosmosus ir kraupius prisiminimus, juos ištinka nerimo, o kartais ir agresijos priepuoliai. Irake žuvo 17 lenkų: 13 karių ir 4 civiliai.

RYGA

Dėl sveikatos problemų Latvijos ministras pirmininkas Indulis Emsis trečiadienį nesutiko su Rygoje viešinti su vizitu ESBO vyriausiuoju tautinių mažumų komisaru Rolf Ekeus. Antradienį per ministrų kabineto posėdį I. Emsis pasiūlyto bloką. Jis buvo išvežtas į ligoninę, bet jau vakare išleistas namo. Premjerui nustatyti širdies veiklos sutrikimai, tačiau jie ne turėtų trukdyti jam eiti savo pareigų. R. Ekeus pirmadienį atvyko į Latviją su vizitu apsvaryti visomenės integracijos reikalų ir švietimo reformos tautinių mažumų mokyklose.

BERLYNAS

Kancleris Gerhard Schroeder trečiadienį per vyriausybės posėdį sakė, kad Vokietija nepakeitė savo pozicijos dėl Irako ir nesieš savo karių į šią šalį, nors jo gynybos ministras ir iškelė tokią perspektyvą. G. Schroeder savo ministrų kabineto nariams sakė, kad vyriausybės politika Irako atžvilgiu nesikeis ir kad gynybos ministras Peter Struck nenori politikos pakeitimo. Trečiadienį interviu vienam laikraščiui gynybos ministras užsiminė, kad Vokietija negalėtų at mesti galimybės nusiųsti savo karių į Iraką, jeigu sąlygos pasikeistų.

MASKVA

Naujasis britų ambasadorius Maskvoje Anthony Brenton pareiškė, kad gavęs kaltės įrodymų, Londonas galėtų išduoti Rusijai Čečėnijos separatistų pasiuntinį Achmed Zakajev, kuriam buvo suteiktas politinis prieglobstis Didžiojoje Britanijoje. Pasak diplomatinės misijos vadovo, kol kas tokių įrodymų dėl A. Zakajev Rusija nepateikė. Kalbėdamas apie kovos su terorizmu priemones Rusijoje, A. Brenton pažymėjo, kad kiekvienas šalis turi laikytis pusiausvyros tarp uždavinių apsaugoti gyventojus nuo terorizmo ir demokratijos užtikrinimo.

AZIJA

KABULAS

Afganistano generolas Abdul Rashid Dostum, kuris per istorinius šalies rinkimus buvo prezidento Hamid Karzai varžovas, nutraukė rinkimų boikotą, pradėtą kilus susirūpinimui dėl galimų balsavimo tvarkos pažeidimų. A. R. Dostum sprendimas reiškia, kad boikotas, prie kurio prisidėjo 15 iš 18 kandidatų ir prezidentus, iš esmės baigėsi. Mat trys svarbiausi H. Karzai varžovai jau yra nusprendę pripažinti pirmųjų tiesioginių šalies prezidento rinkimų rezultatus. Pareigūnai pripažįsta, kad šeštadienį vykęs balsavimas kai kur buvo chaotiškas ir kad taisyklės buvo pažeistos, tačiau teigia, kad pažeidimai ir nepakankamas balsavimo apylinkių darbuotojų pasirengimas iš esmės nepaveiks rinkimų rezultatų.

ARTIMIEJI RYTAI

JERUZALĖ

JAV centrinė žvalgybos agentūra (CIA) svarbius „al Qaeda“ įtariamuosius laiko slaptaime Jordanijos kalejime, kur juos gali taryti JAV uždraustais metodais, trečiadienį pranešė Izraelio laikraštis. JAV pareigūnai ir Jordanija, laikoma svarbia JAV vadovaujamo karo su terorizmu sąjungininke, šio pranešimo kol kas nekomentuoja. Knygoje „Rumsfeld's War“, kurioje remiamasi išslaptintais dokumentais, „The Washington Times“ korespondentas Rowan Scarborough tvirtina, kad Jordanijos tarytojai padėjo savo kolegoms amerikiečiams vykdyti Kubos Guantanamo įlankoje laikomų „al Qaeda“ įtariamųjų apklausą. „Yra žinoma, kad JAV tarytojai kai kuriems suimtiesiems grasina išsiųsiantys juos į Jordaniją, jeigu jie nebendradarbiaus“, — teigė R. Scarborough.

BAGHDAD

Saddam Hussein amerikiečių ligoninėje, esančioje Bagdada „žaliojoje zonoje“, prieš dvi savaites buvo atlikta išvaržos operacija, ir jis jau visiškai pasveiko, trečiadienį sakė vienas JAV armijos pareigūnas. Buvęs Irako prezidentas ir anksčiau yra gydydis dėl išvaržos, o pastarosiomis savaitėmis dėl to jautė nepatogumą. Po operacijos S. Hussein buvo gražintas į kambarį. Nušalintasis prezidentas buvo operuojamas Ibn Sina ligoninėje, kurioje jam valdant gydydavosi tik gerų ryšių turintis irakiečiai.

A + A

Dr. VYTAUTUI MAJAUSKUI

iškeliavus į Amžinuosius Namus, nuoširdžiai užjaučiame jo mylimą žmoną VANDĄ, sūnus ALGĮ, RIČARDĄ ir TAURĄ, dukras DAN-GUOLĘ, VIOLETĄ ir LIDIJĄ, ir jų šeimas. Dailinamės jų liūdesiu ir skausmu.

Ilgų metų bendrakeleiviai ir draugai:

*Juozas ir Rėda Ardžiai
Dr. Algis ir Roma Čepuliai
Birutė Čyviene
Marija Mikonienė
Nijolė Palubinskienė
Mečys ir Jadvyga Palūnai
Ona Ralienė
Pranas ir Aleksandra Razgaičiai
Vacys ir Ona Rociūnai
Irena Susinskienė*

ROBERT DUDA IR GINGER HOUGHTON

„SAULUTĖS“ JAV RYTINIO PAKRAŠČIO ATSTOVAI

Kai 1993 m. kovo mėnesį įsikūrė PLB „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, jo vienas tikslų buvo kuo greičiau ir kuo plačiau pradėti teikti visokeriopą paramą vaikams Lietuvoje, o antras — stengtis gauti kuo daugiau paramos iš kitataučių, šio gyvenant JAV, įtraukti amerikiečius į Lietuvos vaikų šelpimą.

Taip per Ramintą Marcher-tienę ir Nijolę Kašubienę „Saulutė“ nuolatiniams talkininkėms tapo suster Dorothy Dempsey ir Arlene Patton (St. Charles, Illinois). Taip Meilutės Kusak sūnaus Pauliaus firma kasmet paremia „Saulutės“ veiklą stambia auka, o Mildos Šatienės vyras buvo firmos direktorių tarybos narys ir išstengė įtaigoti tarybą skirti didžiulę vienkartinę auką padėti kurčiųjų amatų mokyklai Vilniuje. Susipratusių lietuvių dėka, „Saulutė“ susilaukia aukų iš įvairių JAV firmų, verslininkų bei darbdavių su „Matching Grant“ programomis.

Ne paslaptis, kad lietuvių visuomenės kišenės dažnai „palengvinamos“, besistengiant išlaikyti lietuvišką visuomeninę veiklą. Pagirtina, kad toliau nuo lietuviškų telkinčių gyvenantys, negalintys fiziniai prie lietuviškos veiklos prisidėti, paramą išreiškia savo aukomis.

„Saulutė“ įkūrus konkretaus vaiko rėmimo programą (metinė auka 240 dol.), keletą vaikų pradėjo remti Massachusetts gyvenantis Bob (Robert) Duda. Laikui bėgant, jis ėmė vis labiau domėtis „savo šaknimis“ ir nuvažiuojo į Lietuvą ne tik rado „šaknis“, bet ir savo širdį paliko Lietuvoje.

Bob Duda (Lietuvoje jį vadinama „Bobas“) buvęs „lieutenant colonel“ JAV aviacijoje tebera rezervuose. Taip pat rezervuose yra ir jo kolegė anestetizė („nurse anesthetist“) Ginger Houghton. Dviese jie sudarė nepailstamą gėrio Lietuvai komandą.

Per savo ryšius jie suorganizavo nepaprastai daug paramos Lietuvos ligojinėms, reabilitacijos centrams, vaikų namams, mokykloms, bei norintiems įsivaikinti našlaičius. „Lithuanian Mercy Lift“ dėka, talpintuvus po talpintuvo keliauvo į Lietuvą su įranga ligojinėms, ypač Kauno universitetinės klinikos kardiologijos (gyd. R. Benetis ir A. Dumčius), bei ortopedijos (gyd. Gudas ir Škikas) skyriams. Autobusėlio susilaukė Ragynės vaikų namai, stomatologijos įrangą gavo Kauno kūdikių namai. Nepamirštos buvo daugiausiai šeimos, šeimose vaikais su negalia, ypač Remigijus, turintis kūnelį ir tik dešinė rankytė. Amerikiečiai skautai, — es pravedavo batų vajuos, o vargingai gyvenantiems — ir tai yra neįkainojama dovana.

Jų pastangomis 2000 m. vašarą, padedant JAV ambasadai, Kaune lankėsi 40-ties karo medicinos delegacija. Jie skaitė paskaitas, atliko operacijas,

Su dideliu liūdesiu pranešame, kad 2004 m. spalio 7 d. po ilgos ligos, Ingham Regional Medical Center, Lansing Michigane, mirė mūsų mylimas Vyras, Tevelis, Senelis, Prosenelis, Uošvis

A + A

DR. VYTAUTAS MAJAUSKAS

Velionis gimė 1918 m. spalio 13 d. Kupiškėje. Į Ameriką atvyko 1949 m. Gyveno Detroit, Michigan. Ateitininkas, Medicinos daktaras, visuomenininkas, moksleivis (1941 m.) ir studentų Ateitininkų centro valdybos (1946 m.) pirmininkas, PLB valdybos vicepirmininkas 1968—1973, 1965 m. LB Detroito apylinkės valdybos pirmininkas, 1983—1985 m. JAV LB tarybos pirmininkas, 1985—1991 m. Daytono LB apylinkės steigėjas ir pirmininkas, Fronto Bičulių narys, Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos narys. Ruošė įvairias paskaitas, pravedė daug suvažiavimų, susirinkimų, 28 metus vertėsi privačia praktika Detroito. 1984 m. persikėlė į Florida.

Giliam nuliūdime liko: žmona Vanda Godelytė-Majauskienė, dukros Danguolė, Violeta ir Lidija; sūnus Algimantas, Rikantas, a.a. Cornelius ir Liutauras ir jų šeimos, 7 vaikaičiai, 5 provaikaičiai.

Gedulingos šv. Mišios už velionio vėlę bus laikomos Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Southfield, Michigan, 2004 m. spalio 18 dieną, 11 val. ryto. Po Mišių viešas atsisveikinimas, po kurio a.a. Vytautas bus palaidotas į Holy Sepulchre Kolumberijų.

Šeima pageidauja, kad vietoj gelbi, aukos būtų skiriamos Dainavos Jaunimo stovyklai arba Fronto Bičuliams.

Nuliūdusi šeima
Laidot. direkt. Yolanda M. Zaporackienė.
Tel. 313-554-1275.

A + A

MONIKA KRUTULIS

Mirė 2004 m. spalio 11 d., 5 v. p.p., sulaukusi 80 metų. Gyveno Oak Lawn.
Gimė Angininkuose, Alytaus apskrityje, Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 50 m.

Nuliūdę liko: duklė Regina ir žentas Edmundas Saulis, anūkaitai Stepukas, Mykoliukas ir Vincukas; dukterėčia Loretta Liubinskas su šeima; sūnėnai Leonas Grišmanauskas su šeima ir Gėdiminas Grišmanauskas su šeima, teta Stasė Staponkienė. Gimines Lietuvoje: brolis Antanas Rackauskas su šeima, brolis Albinas Rackauskas su šeima, sesuo Anelė Stockūnienė su šeima, sesuo Albina Žiukienė su šeima ir daug pusbrolių ir pusseserių. Amerikoje liko pusseserės Ellen Stasko, Albina Pikašius ir Onutė Evans.

Velionė pašarvota ketvirtadienį, spalio 14 d. nuo 9 v.r. iki 10 v.r. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 South-west Hwy, Palos Hills, IL 60465.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 14 d. Iš laidojimo namų 10 v.r. a.a. Monika bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10:30 v.r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji
Laidot. direkt. David Gaidas. Tel. (708) 974-4410.

A + A

Dipl. inž. JURGIUI MATUI STATKUI STATKEVIČIUI

mirus, žmoną OLGA, dukteris DIANA ir IRENA su šeimomis, seserį MARYTĘ STEPONAITIS bei kitus gimines, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

*Jadvyga ir Aleksandras Traškai
Gražina ir Leonas Traškai
Rūta ir Richard Green
Vilija ir Kevin O'Donnell
Dalė ir Derall Kozbiel*

A + A

ALDONAI MIŠKINIENEI

mirus, jos vyruvi VYTENIUI ir jo brangiai šeimai, reiškiamės nuoširdžiausių užuojautą.

Dr. Aldona ir Jurgis Gravrogkai
Indrė Tījūnelienė

Darbo partija save reklamavo kaip naują prekę

Atkelta iš 1 psl.
A. Paulausko susivienijimo „Už darbą Lietuvai“ vaizdo reklama per mėnesį iki rinkimų buvo rodyta 6.3 valandos, per jas parodyta 17 skirtingų rinkiminių reklamų vaizdų.
Tiek pat sužetų pasiūlius Liberalų centro sąjungą pagal transliuotos reklamos apimtis liko trečioje vietoje — 4.52 valandos reklamos.
Nušalintojo prezidento Rolando Pakso vardo koalicija reklamai televizijos kanaluose skyrė 48 minutes, truputį mažiau

— 39 minutes — Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungai.
„Kazimiera Prunskienė, tikriausiai patikėjusi, kad sekė prezidento rinkimuose lemė jos asmeninės savybės, o ne nušalintojo prezidento R. Pakso parama, rinkimų kampaniją grindė daugiausia savo asmeniu, nepakankamai išnaudojo kitų partijų bendražygių populiarumą. Tokia strategija, kaip matome, nepasiteisino“, sakė R. Stragiene.
Naujausiais duomenimis už

Darbo partiją praėjusių sekmadienį balsavo 28.6 proc. rinkėjų, už valdantiųjų socialdemokratų ir socialliberalų susivienijimą „Už darbą Lietuvai“ — 20.66 proc., už Tėvynės sąjungą — 14.58 proc., už nuo prezidento pareigų per apkaltą nušalinto Rolando Pakso susivienijimą „Už tvarką ir teisingumą“ — 11.42 proc., už Vilniaus mero Artūro Zuoko vadovojamą Liberalų ir centro sąjungą — 9.13 proc., Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungą — 6.6 proc. rinkėjų.

Lietuvos teisės universitetas planuoja keisti pavadinimą

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Lietuvos teisės universitetas (LTU) planuoja vadintis teisininko ir pedagogo Mykolo Romerio universitetu.

Nutarimą koreguoti universiteto statutą bei keisti pavadinimą priėmė LTU senatas, anot kurio, dabartinis pavadinimas praktiškai nebeatspindi veiklos turinio, nes šalia Teisės fakulteto sparčiai vystosi šiuo metu didžiausias Valstybinio valdymo fakultetas.

Jame atsižvelgiant į rinkos poreikius atsirado daug naujų viešųjų administravimo bei politikos krypties studijų programų: viešasis administravimas, teisė ir valdymas, mokesčių administravimas, savivaldos institucijų administravimas, Europos Sąjungos politika ir administravimas, elektroninės valdžios administravimas ir kitos.

Naują universiteto statutą ir pavadinimą dar turi tvirtinti Seimas.
Lietuvos konstitucinės teisės mokslo tėvo, talentingo teisininko ir pedagogo Mykolo Romerio vardas pasirinktas dėl to, kad jo pagerbimas — graži universiteto bendruomenės, o ypač — konstitucinės teisės mokslininkų — tradicija.

Kaip pasakojosi universiteto ryšių su visuomene centro direktorė Valentina Jakimavičienė, M. Romerio knygas galima surasti ant konstitucijos teisės specialistų — LTU rektorius Alvydo Pumpučio bei Juozo Žilio — darbo stalų.

Beje, kiekvienus mokslo metus studentai pradeda nuo pokalbių apie profesorių M. Romerį, žiūrėdami universiteto ir Lietuvos televizijos sukurto dokumentinį filmą apie šį teisininką. Universitete yra ir M. Romerio vardo auditorija.

2005 metais bus pažymimas M. Romerio 125-erių metų jubiliejus.
Iš bajorų šeimos kilęs M. Romeris aukštąjį išsilavinimą įgijo privilegijuotoje Peterburgo imperatoriškoje teisės mokykloje, specialiai skirtoje bajorų vaikams rengti darbu carinės Rusijos valstybės aparate.

Baigęs ją, bet iš principo nusiteikęs netarnauti caro įstaigose, M. Romeris išvyko į užsienį. Pradžioje klausęs paskaitų Krokuvos Jogailos universiteto Filosofijos fakulteto istorijos skyriuje, vėliau jis studijavo pasaulinio garso Paryžiaus laisvojoje politinių mokslų mokykloje.
Baigęs studijas ir apšpygavęs Vilniuje, M. Romeris įsijungė į aktyvią visuomeninę ir publicistinę veiklą, tapo aktyviu lietuviybės puoseletoju.

Tarpukario metais M. Romeris dirbo apygardos teismo, Vyriausiojo tribunolo teisėju, vėliau paskirtas valstybės tarybos nariu, kurioje dirbo iki 1933 m. Jis atstovavo Lietuvai Hagos tarptautiniame teisingumo tribunole, šiam nagrinėjant bylą dėl Klaipėdos krašto Statuto interpretavimo. Tą bylą Lietuva laimėjo.

Lygiagrečiai su įvairiapuse valstybine ir visuomenine veikla jis dirbo mokslini pedagogini darbą Lietuvos universiteto Teisės fakultete, išleido daugybę monografijų ir veikalų.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

MININT A.A. MAGDALENOS Lendraitienės-Krakauskaitės 10 metų mirties sukaktį, šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos spalio 17 d. 1 v.p.p. Šv. Onos bažnyčioje, Beverly Shores, IN. Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose.

ČIKAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ klubo gegužinė įvyks spalio 17 dieną, sekmadienį, 12 v.p.p., Šaulių namuose, 2417 W. 43 St. Gros orkestras, vadovaujamas A. Barniško. Bus skanaus maisto, veiks baras ir loterija, kurioje galėsite išbandyti savo laimę. Kviečiame visus dalyvauti ir linksmai praleisti sekmadienio popietę.

A. KEZIO FOTOGRAFIJŲ parodos „Millennium Park/Chicago“ atidarymas vyks spalio 15 d., 7:30 v.v. Čiurlionio galerijoje. Kviečiame visus dalyvauti.

SPALIO MĖNESĮ KEIČIAMAS pirmadienio adoracijos laikas, pereinama prie žiemos sezono. Nuo spalio 4 d. Palaimintojo Jurgio Matulaičio lietuvių katalikų misijoje, gsančioje PLC, 14911 - 127th St., Lemont, IL, adoracija vyksta 5 v.v.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 64-asis metinis suvažiavimas vyks lapkričio 6 dieną, šeštadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Suvažiavimo metu bus apžvelgti atlikti darbai, vyks svarstymai ir bus patvirtinti ateities veiklos uždaviniai. Daugiau informacijos prašome teirautis ALT-o raštinėje telefonu 773-735-6677.

KVIEČIAME SPALIO 17 D., 12 v.p.p. į Pal. Jurgio Matulaičio misiją Lemonte, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje ruošiamas pabendraavimo pietus. Ta pačia proga susipažinsime su mūsų kapelionu kun. A. Palioko išleista knyga „Žodžiai“. Programa ruošia Dalia Zarskienė, muzika Antano Andriekaus, pietūs Aldonos Šoliūnienės. Status prašome užsakyti pas B. Kronienę, tel. 630-968-0184.

LIETUVOS DUKTERŲ ŠIEMET ruošiami pietūs-vakariene vyks, spalio 24 d. 3 v.p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Bus meninė programa, laimėjimai. Užsakyti vietas galima adresu: 2735 W. 71 St., arba tel. 773-925-3211 Nameliuose, kuriuose budima nuo antradienio iki šeštadienio, 10 v.r. - 2 v.p.p. Visi maloniai kviečiami apsilankyti.

SPALIO 16 D., ŠEŠTADIENĮ 7-9 v.v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje kviečia į lietuvių dailininkės iš Argentinos Claudija Alicija Rolando Katinas parodą „Lotynų Amerikos kultūra“.

PER 80 METŲ AKADEMINIS skautų sąjūdis išaugo į tvirtą organizaciją, gausią narius ir įtakingą savo darbu. ASS nariai yra įsijungę į lietuvišką visuomeninį darbą ir skautišką veiklą. Kviečiame visus į tradicinę Metinę šventę, kuri įvyks spalio 16 d. PLC, Lemonte. Iškilminga sueiga prasidės 6 v.v. Užsakyti vietas galite telefonu 630-321-0630, kviešti Nida Bichnevičiūtė-Petronienė.

Skelbimai

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priinama nuosimčiai. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings**, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.

TRADICINIS JAV LB WAUKEGAN/ Lake County apylinkės Rudens balius, kurio tema „Kipšelio rojus“ šiemet yra rengiamas spalio 16 d., 7 v.v. - 1 v.r. Crowne Plaza Chicago North Shore pokylių salėje, 510 E. Route 83, Mundelein, IL 60060. Visą vakarą šokių muziką gros brolių Švabų ansamblis. Vakariene prasidės 8 v.v., iki jos galėsite vaišintis kokteiliais. Vietas prašome užsakyti iš anksto, siunčiant čekį „Lithuanian American Community“ vardu, Elenai Skališienei, 119 Sheridan Court, Waukegan, IL 60085, tel. 847-623-7927. Maloniai kviečiame jus ir jūsų draugus dalyvauti tradiciniame Rudens pokylyje.

XI TEATRO FESTIVALIS ĮVYKS lapkričio 26 - 28 dienomis Jaunimo centre, Čikagoje. Jau užsiregistravo Los Angeles Dramos sambūris, Čikagos „Žaltvykslės“ ir Hamiltono „Aukuro“ teatrai. Laukiame ir kitų teatrų, kurie dar nespėjo pranešti apie savo dalyvavimą. Prašome skambinti LB Kultūros tarybai telefonu 708-562-1448. Teatro festivalis bus paskutinis šių metų didelis kultūrinis įvykis. Tai mūsų išsivijos šviessuoliai, kurie dega meile scenai, savo kraštui, papročiams, kalbai ir gyvenimui.

ROBERT DUDA IR GINGER HOUGHTON, Lietuvos vaikų globos būrelio „Saulutė“ rytinio JAV pakraščio atstovai, atvyksta į Čikagą. Sekmadienį, spalio 24 d., 12:30 v.p.p. (po 11 v.r. šv. Mišių) PLC „Bočių menėje“ jie skaitys pranešimą apie savo labdarinę veiklą Lietuvoje. „Saulutė“ nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti, parodyti amerikiečiams, kad įvertiname jų prasmingas pastangas. Bus kavutė, įėjimas nemokamas.

BEVERLY SHORES, IN, lietuviškos pamaldos vyksta kiekvieno mėnesio trečiąjį sekmadienį. Spalį jos vyks 17 d. 1 v.p.p. Šv. Onos bažnyčioje. Mišias aukos kunigas Antanas Gražulis, SJ. Visi kviečiami.

VISI KVIEČIAMI Į TRADICINĮ Lietuvių fondo rudens pokylį, kuris šiemet yra rengiamas lapkričio 6 d., šeštadienį, vakare PLC didžiojoje salėje. Pokylyje dalyvaus ir bus apdovanoti LF stipendininkai, siekiantys aukštojo mokslo. Taip pat vyks vieno iš LF steigėjų – dr. Antano Razmos vardo visuomeninės premijos įteikimas žymiajam Lietuvos valstybininkui, buvusiam Seimo, o dabar Europos parlamento nariui, prof. Vytautui Landsbergiui. Svečiai bus vaišiniai vakariene, vyks šokiai. Anksčiau dalyvavusieji LF pokylyuose žino, kad jie visada pasižymėjo gera nuotaika ir budavo gausiai lankomi. Vietas į šį renginį reikia užsakyti iš anksto, skambinant Laimai Petrolūnienei tel. 630-257-1616.

Skelbimai

PIGIAUSIA - NE PATIKIMIAUSIA! Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilus telefono TIK 11,9 ct., o JAV - 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklote gaunate su savo vietine sąskaita. Registruokites lietuviškai 708-386-0556. Taupykite šią dieną su LITCOM! Demisio! Įkainis galioja tik naujiesiems klientams!

DR. JONO ŠALNOS POEZIJOS KNYGOS PRISTATYMAS VISUOMENEI

Dr. Jono Šalnos poezijos knygos „Gyvenimo veidrodys“ pristatymas įvyko spalio 3 d. Ateitininkų namuose, Lemonte. Pristatymui pirmininkavo Irena Kriaučeliūnienė, afa dr. Leono Kriaučeliūno žmona.

Ji pakvietė „Draugo“ vyriausiąją redaktorę Danutę Bindokienę supažindinti gausiai susirinkusius svečius su dr. Jonu Šalna ir jo poezijos knygomis. Danutė Bindokienė apibūdino dr. J. Šalną kaip talentingą poetą, nes jis jau yra išleidęs tris poezijos knygas. Ši trečioji yra vėliausias kūrinys, ir skatino nepadėti rašiklio, o besikaupiančias poetiškas mintis išsakyti kitose poezijos knygose. Ji taip pat priminė ir kitas dr. Jono meno sritis, tai drozinėjimas ir apdirbimas medžio šaknų, paverčiant jas meno kūriniais. Danutė Bindokienė savo kalboje pabrėžė, kad žiūrėdama į parodai išdėstytus meno dirbinius, juos lygino su poezija. Skulptūra, šaknų apdirbimas, reikalauja neišsakomo kantrumo, ir tai atsispindi jo eileraščiuose.

Ištraukas iš naujosios poezijos knygos „Gyvenimo veidrodys“ skaitė Gražvydas ir Vilma Undrėnai. Skaitymų pertraukėles buvo pajavirintos meniniais pasirodymais. Šven-tėje dalyvavo dr. Jono Šalnos vaikaičiai: Jonukas pagrojo smuiku, Janina padainavo „Parnis Angelicus“. Janina Šalnierė padainavo solo, Schumann kurinį „Svajonė“.

Poetą sveikino sunus dr. Jonas ir advokato Vytauto Šalnos dukte Jennifer-Neringa. Prie sveikinimų prisijungė Marija Remienė, Lietuvių bendruomenės Kultūros tarybos pirmininke. Ji taip pat kvietė poetą, menininką, neužmesti turimų talentų, bet toliau tuos talentus parodyti visuomenei.

Dr. Jonas Šalna, trijų poezijos knygų autorius, skulptūrų drozinėtojas ir iš susipynusių šaknų meniškų vaizdų kūrėjas, dėkojo susirinkusiems draugams ir meno mylėtojams už jo pagerbimą, ir jo meno darbų įvertinimą. „Esu labai dėkingas vyriausiajai „Draugo“ dienraščio redaktorei Danutei Bindokienei, atvykusiai net iš Čikagos į mano poezijos knygos pristatymą ir nepagalėjusiai gražiai atsiliepti apie menus, ku-

Nuotraukoje: Dr. Jonas Šalna su savo žmona Janina ir anūkais (iš kairės): Elyte, Jonuku, Jennifer-Neringa ir mažąja Janina.

riuose aš noriu save išreikšti. Dėkoju ir mano poezijos eilių skaitytojams, savo sūnams ir jų prieaigui, atlikusiems programą, ir už išreikštus lin-

keėjimus. Ačiū mano žmonai Janinai — solistei, kad dar nepamiršo dainos meno“.

Irena Kriaučeliūnienė, Janinos ir Jono Šalnų vardu, pakvietė knygos pristatymo dalyvius pabendrauti prie užkandžių apkrauto stalo.

Antanas Pauzuolis

Svajonė nuvykti į Harlem

Patioje New York didmiesčio širdyje išsikūrus Harlem's Apollo Theatre yra garsiausių Amerikoje muzikos mėgėjų vakarų organizatorius ir idejos autorius. Pirmasis šio teatro mėgėjų vakaras įvyko 1934 m. Harlem's Apollo Theatre savo karjerą pradėjo tokie legendiniai artistai kaip Ella Fitzgerald, James Brown ir Lauryn Hill. Teatras iki šiol išliko svarbiausia pradedančių ir jau sulaukusių pripažinimo juodaodžių ir Lotynų Amerikos kilmės menininkų susirinkimų vieta.

Harlem's Apollo Theatre rengiami mėgėjų vakarai sužavėjo televizijos režisierius ir vadovus, ir buvo įkurtas laida „Showtime at the Apollo“.

Šiais metais vietiniai Illinois valstijos atliekėjai buvo atrenkami dalyvauti „Showtime at the Apollo on Tour“,

vykstančiame Champaign Park district's Virginia Theatre ir bendradarbiauti kartu su Krannert Center. Rugsėjo 12 dienos perklausoje atrinkti muzikantai, šokėjai ir dainininkai bandys užkariauti publikos dėmesį ir laimėjęs artistas bus apdovanotas bi-tokie legendiniai artistai kaip Ella Fitzgerald, James Brown ir Lauryn Hill. Teatras iki šiol išliko svarbiausia pradedančių ir jau sulaukusių pripažinimo juodaodžių ir Lotynų Amerikos kilmės menininkų susirinkimų vieta. Harlem's Apollo Theatre rengiami mėgėjų vakarai sužavėjo televizijos režisierius ir vadovus, ir buvo įkurtas laida „Showtime at the Apollo“.

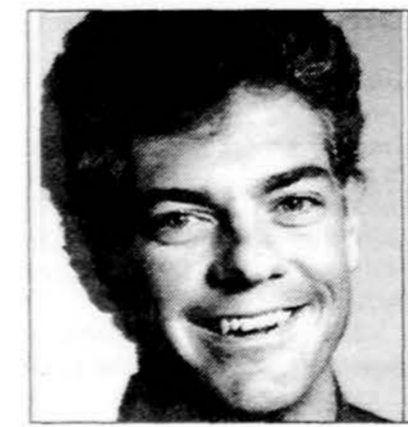
Monika Bončkutė

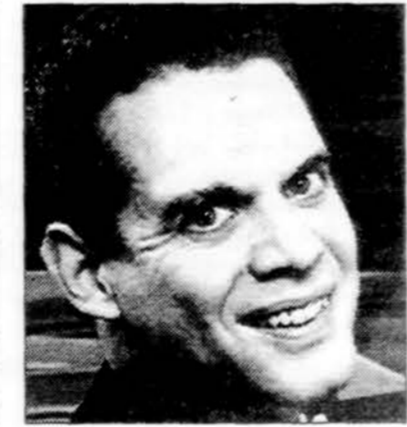
Pagrindinis „Apollo on Tour“ vokalistas Joe Gray.

Shahar Azran nuotr.

Kabaretas senojo Harlema dvasia

Pianistas Michael Barrett.

Pianistas Steven Blair.

Kabareto dainininkė.

Eubie Blake, W.C. Handy, Fats Waller, James P. Johnson, Duke Ellington, Harry T. Burleigh ir William Grant Still muzika ir Langston Hughes, Andy Razaf, James Weldon Johnson ir Paul Laurence Dunbar poezija bei proza privertė pasaulį pripažinti Afrikos-Amerikos kultūros kūrybinę ir intelektualinę galią. New York Festival of Song ikūrėjai Michael Barrett ir Steven Blair kabarete atkuria 1920 metų

Harlem dvasią ir išskirtinumą, atliekamos Harlema Renesanso metu sukurtos dainos ir poezija bei proza. Šiame švytiniame kabarete trims talentingiems dainininkams pritaria pianistai Barrett ir Blair. Vyks spalio 20 - 22 dienomis, 7:30 v.v., Studio Theatre, University of Illinois at Urbana-Champaign, 500 South Goodwin Ave., Urbana, IL.

Monika Bončkutė

ŠEIMOS HERBAS

Paskaita-uzsiemimas „Sukurkime šeimos herbą“ vyko spalio 3 d., Balzeko lietuvių kultūros Vaikų muziejuje.

Renginį pradėjo muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr. Jis priminė, kad 2004-uosius metus muziejus skiria vaikams, todėl labai stengiamasi Vaikų muziejų paversti lietuvių vaikų traukos centru. Muziejaus Moterų gildija ir daugybė donorų finansiškai parėmė ir padėjo realizuoti puikias idėjas.

Istorikė Violeta Rutkauskienė papasakojo apie herbų atsiradimą, paaiškino, kokios yra herbų skydų formos, spalvos, simboliai ir figūros.

Po paskaitos dalyviai bandė praktiškai panaudoti ką tik įgytas žinias. Jie kūrė šiuolaikinius savo šeimos herbus. Beveik visuose herbuose vaikai stengėsi pateikti informaciją, susijusią su jų tėvais ir sene-

liais. Dailininkės Rasa Ibiaskienė ir Virginija Morrison padėjo kiekvienam vaikui heraldiškai teisingai sukompnuoti herbą, pasirinkti techniką ir spalvas.

Visi renginio dalyviai namo parsinešė gerą nuotaiką, sukurta šeimos herbą, papildė istorijos žinių bagažą, ir, norisi tikėti, kad tapo didesniais Lietuvos patriotais arba bent jau sužinojo apie Lietuvą. Maloni staigmena jauniems herbų kūrėjams buvo Frank Zapolio padovanoti žaislai.

Lapkričio 7 d., sekmadienį 1 val. po pietų muziejus kviečia į dar vieną užsiemimą, skirtą vaikams ir suaugusiems — lietuviškų kalėdinių atvirukų kurimą. Dalyvaukite ir šiemet pasveikinkite artimuosius savo originaliais kalėdiniais atvirukais.

Rita Eirošiūtė

Nuotraukoje: renginio „Sukurkime šeimos herbą“ dalyviai.